

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy hóra ... 3 kor.

Nyitási közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vármegyei palotájában.
TELEFON-SZÁM: 307.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, május 3.

Fejszékkel.

Az ősi germán mítoszok hangulatát kelti fel az az angol jelentés, amely azt adja hírül az egész világnak, hogy milyen „hallatlan idegek” vannak a német lövészárkok védelmezőinek. A poklok borzalmait sem tudják elmozdítani helyéről a német katonát, tomboljon bár körülötte az elemek határtalan harca, égessen tüz, fojtogassa gáz, grániteső zuhogjon felette — minden hiába! Helyét, ahová állították, el nem hagyja.

Az angol tudósító a bámulattal vegyes elismeréssel jegyzi ezt fel s nem felejt megemlíteni azt, hogy a kitarásnak ez a soha nem ismert példája annál figyelemreméltóbb, mert az angol ágyutüz erejét a haditechnika olyan borzalmassá fejlesztette, hogy annak elviselése nem emberi idegeknek való.

Hindenburg megmondotta volt egy alkalommal, hogy ez a rettenetes küzdelem — a többek között — az idegek háborúja is. Az angolok, mintha most kezdenék belátni e kijelentés megdöbbentő igazságát. Valamikor külön tanulmány tárgya lesz az idegek e borzalmas pergőtüzekkel szemben mutatott viselkedése, de e tanulmányban is külön fejezetet fog alkotni a „német idegeknek” a nyugati offenzívában való helytállása. Mert ahhoz hasonlót, ami ott történik csak a germán regék gyűjteményében az izlandi Eddában olvashatunk, ahol époszi fenséggel zug az istenek harca, amelynek földi mása a francia pokol.

Nos, a francia hadszíntéren ma az acélfejsze borzalmairól emlékeznek meg az angolok. A tomboló tűzben villogó acélfejszéről, amelynek a német idegek adnak súlyt és irányt. Az a német katona, akit a legrettenetesebb pergőtüz sem tud elkergetni a lövészárkokból: ezzel a fejszével várja az angol és francia rohamoszlopokat. S az egymásnak nekiroppanó ellenségek kézigráját zuhatagjában villog és csapkod a

fejsze, roppan az agy, fröcsöcsen az agyvelő... Iszonyatos e kép! A képzelet sem tudja ezt lefesteni s a szegény nyé vált nyelv csak dadogni bírja a rémület egyes szavait:

— Fokos, fejsze, gyabennák pergő tüze, német idegek, angol gonoszság!... mikor lesz már egyszer mindennek vége?!

Sehol sem ért célt
a francia hadvezetés.

(Oroszok támadása az ojtói völgyben.)

Berlin, május 2. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harcok:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Jesperntől délre a tüzérségi tevékenység időnkint növekedett. Az arasi csatatéren, Lunstól nyugatra, Mouchinal és Rontainénél délelőtt az angolok előretörései meghiúsultak. Déltől kezdve a tüzérségi harc újra fokozódott és éjjel is erős maradt.

A német trónörökös hadcsoportja:

Cernynél és az Aisne mentén virradat előtt heves tüzhullámok után erős francia felderítő vállalkozások következtek. Az ellenséget visszavertük. Délben a tüzerharc az egész arcvonalon újra teljes erővel tört ki. Az Aisnetől északra rohamcsoportjaink éjjeli vállalkozásaikkal foglyokat és gépfegyvereket szállítottak be. Sillerytől északkeletre egy francia fészek kitisztítása alkalmával az ellenségnek súlyos veszteséget okoztunk, több mint 50 foglyot hoztunk magunkal. A Chemin des Damas hegyhátán közelharcban visszavertük a franciák újabb előretörését. Április 30-iki champagnei harcokban több mint négyszáz fogoly maradt kezünkön. Vallomásaik szerint az ujjonnan harcba vetett francia hadosztályokra azt a feladatot rótták, hogy Nauroytól délre és a Maronvillersnél tekvő magaslati állásokat tőlünk minden áron ragadják el. A francia hadvezérek ezt a célját egyik helyen sem sikerült elérni.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsoportja.

A helyzet változatlan.

Az ellenség légi harcokban tegnap 14 repülőgépet veszített. Wolf hadnagy 28. és 29-ik, Schaeger hadnagy 24. és 25-ik ellenfelét lőtte le.

Keleti harcok:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

Az orosz tüztevékenység s ennek megfelelően a miénk is, több szakaszon élénkebb volt, mint az utóbbi időben.

József főherceg vezérezredes arcvonala:

A moldovai határhegységben erős tüzelés után több orosz zászlóalj megtámadta az ojtói völgytől északra fekvő magaslati állásainkat. Nagy veszteségük mellett vertük vissza őket.

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja:

Lényeges esemény nem volt.

Macedóniai harcok:

A Cserna hajlásában és a Vardar nyugati partján az élénk harci tevékenység tovább tart. Egyik repülőrajunk megfigyelt jó eredménnyel bomba támadást intézett a Cserna mentén fekvő Bac melletti lőszerraktárra. — Ludendorff, első főszállás-mester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, május 1. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcok:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Arrasnál a tüzérség harci tevékenysége a Scarpe mindkét partján változó erejű maradt. Harevonalaink előtt St.-Quentinél kisebb üt-

közetek folynak le. St.-Quentin maga gyakran tűz alatt áll. A székesegyházat tegnap öt találat érte.

A német trónörökös hadcsoportja:

Az Aisne mellett, Aisne-Marne csatorna és a Champagneban és a Sillery és a Snippe mélyedés között kevés megszakítással tovább tartott a tüzérségi csata, amely Soissons és Reims,

között főképp este feké volt heves. A franciáknak Berry au Bacnál Brimontnál és Caureytól keletre éjjel előretörő felderítő osztagait visszaverték. A Champagneban a tüzelés délelőtt órák hosszat tartó legerősebb hatásra fokozódott. Délután Prosnes és Auberive között megkezdődött a franciák támadása. Új hadosztályokat vetettek harcba, hogy a magaslati állásokat Naurogy és Maronvillerstől délre tőlünk elragadják. A roham csapataink szívós ellenállásán megtört. Az ott harcoló badeni, szász és brandenburgi ezredek kemény, ide-oda hullámzó viaskodás után állásaik teljes birtokában vannak. Ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Az ellenség Haurroutól délre este előretörő második támadása balsikerén mit sem változtattott.

Albrecht württembergi herceg hadserege portja:

Nincs ujság. Tegnap 22 ellenséges repülőgépet légi harcban, hármat pedig védőágyúink lőttek le. Három együléses harci repülőgépeink Reimstól északnyugatra megtámadott egy öt francia kötött léggömbből álló csoportot, amelyek felgyújtván, mint tüzérség tüze ellentámasztásunkat hívta ki.

Macedóniai harctér.

A Cserna-hajlásban és a Vardartól nyugatra az utóbbi napokban élénkebb tüzelés tovább tartott. Ludendorf, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Az angolok az aisnei csatában a szoros értelmében megsemmisítő veszteséget szenvedtek. A támadó ezredek állományuknak legalább felet veszítettek el, a huszadik dandár parancsnokát a németek elfogták és vezérkarának tisztjei is vagy elesetek, vagy megsebesültek.

London. Hivatalos. Április havában támadásaink és vállalkozásaink során 19.348 németet fogtunk el, köztük 398 tisztet, ezenkívül 252 ágyút és tarackot, 227 aknavetőt és 770 gépfegyvert zsákmányoltunk. Tizenegy repülőgépet szedtünk le és kilencet harc képtelenné tettünk. Kilenc repülőgépet eltűnt.

Hága. Londoni jelentés szerint a kanadai tüzérség legutóbb az arrasi harcokban majdnem teljesen megsemmisült. A gyalogság is súlyos veszteségeket szenvedett. Az angol lapok megállapítják, hogy a német csapatok hallatlan idegekkel bírnak és az angol tüzelés dacára, amely eddig ismeretlen erőt és hatást fejtett ki, az állásokban még mindig találtak német csapatokat, melyek mint az örültek kézigranátokkal vetették magukat az angol rohamoszlopokra és fejszékekkel sújtottak le rájuk.

Basel. A svájci lapoknak jelenti Párisból, hogy Nievelle tábornokon kívül még nyolc tábornokot helyeztek szolgáltonkívüli viszonyba, április 28-án kelt dekrétummal.

Rotterdam. Francia jelentések szerint az Aisne melletti csatának csakugyan döntőnek kellett volna lennie. A francia hadügyminiszter Londonban kijelentette, hogy a legóriásibb előkészületek történtek a municiógyárak befejezték maximális teljesítőképességeik kihasználásával a löveggyártást. A nagykaliberű ágyúkat oly nagy mennyiségben koncentrálták, hogy a siker nem maradhat el. A francia vezérkar a német hadsereg teljes összeomlására számít. A had-

ügyminiszter lord Nordhoffet meghívta, hogy személyesen legyen ott ennél a katasztrófánál.

A franciák veszteségét halottakban, sebesültekben és eltűntekben 160.000 teszik, 25 százalékkal több municiót használtak el, mint a Somme-csatában. A franciák maguk is bevallják, hogy a németek veszteségei aránytalanul csekélyek.

Genf. Clemenceau a hadügyi bizottsághoz sürgeti, hogy egy titkos ülést hívjanak egybe, mert interpellálni akar a fronton történetek miatt.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: A nyugati harci frontokon váltakozó erős tüzérségi harc. Keleten nem történt különös esemény.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Német repülők megtámadták 30-ára virradó éjjel és 30-án napközben a dünkircheni pályaudvart és kikötőtelepeket, ugyancsak a francia harcvezetés előtt levő repülő telepeket, ugyancsak a Combresnál, Coernantnál és Cambrenál levő vasúti telepeket és lőszerraktárakat. Egyik repülőrajunk 6700 kilogram bombát vetett le St. Hilaire, Hauttemple vasúti telepeire és munició raktáira. Egy másik repülőrajunk pedig Epernai pályaudvarára 165 nehézbombát vetett és Couvecourtra összesen 132 robbanó bombát dobott le. Sok tüzet és robbanást állapítottak meg. Három harci repülőgépet megtámadott öt francia léggömböt. Civencourt-nál. A támadás teljes sikerrel járt és mind az öt léggömb lángbaborultan lezuhant. A fronton való tüzelés folytán az ellenség három gépet veszített. Az éj folyamán leszállásra kényszerítettünk egy repülőgépet, mielőtt bombát dobott volna.

Berlin. Az utóbbi napokban az ellentél üldöző és harciflottája tömeges harcra bocsájtásával magához akarta ragadni a légben való uralmat. Ez heves és elkeseredett légiharcokra vezetett, amely az ellenségnek nehezen pótolható veszteséget okozott emberben és anyagban anélkül, hogy a kívánt célhoz közel jutott volna. A mi repülőcsapatunk is nem egy vitéz vérével küzdötte ki a győzelmet, de a mi veszteségünk nem áll arányban az ellenség veszteségeivel: Május 1-én 14 ellenséges repülőgépet győztünk le. A Balkánon egyik flottánk egy kiépített ellenséges táborra 2300 kilogram bombát vetett le. Egy anyagraktár ez alkalommal kétezer méter magas füstoszlop által beburkolva felrobbant. Óriási tüzek keletkeztek, amelyek messziről is láthatók voltak egész napon.

Összehívják a delegációkat. Bécsből jelenti: Jól értesült helyről nyert információk szerint, a kormány a nagyobb pártok vezéreivel megegyezett a reichsrath munkaprogramjáról. E szerint az indemnitást tárgyalják le, azután megválasztják a delegációkat, megcsinálják a hárszabályrevíziót, s meghosszabbítják a mandátumokat. Az indemnitás első olvasása után nagy politikai vita indul meg, amelyet kormánynyilatkozat vezet be. Ezután a Ház őszig elnapolja üléseit. Kora őszkor összehívják a delegációkat.

A porosz képviselőház elnapolása. Berlinből jelenti: A porosz képviselőház elfogadta az államminisztérium ama indítványát, amely szerint a képviselőházat május 15-től október 9-ig elnapolják.

Két éves háborúra számít Amerika.

— Agyonlőtt milliomos. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Lugánó. A Corriere de la Sera washingtoni távirata szerint az amerikai kormány úgy számít, hogy a háború még egy, de lehet, hogy két évig is eltarthat. Az amerikai kormány erélyes intézkedésekkel készül, hogy mielőbb vegye ki aktív részét is a háborúból.

Berlin. Amerikai lapjelentések szerint Amerikában élénk mozgalom indult meg a tervbe vett sorozások ellen. A radikális szocialisták és a pacifista irányok hívei elhatározták, hogy a hozzájuk érkező sorozási parancsokat nem tesznek eleget.

Amsterdam. Newyorkból jelenti: A kémkedéstől és a munició gyárak elleni merényletektől való félelem miatt mindenki gyanus és ez az izgatott állapot már számos ártatlan ember életébe került. Newyorkban a hidak és munició gyárak közelében hat embert lőttek agyon az örök kémkedés gyanúja miatt, köztük egy milliomot. Elrendelték, hogy a hidakra nem szabad esomagokkal lépni, mert félnek, hogy bombát csempésznek a hidra.

Washington. Reuter. A szenátusz egyhangu határozattal felhatalmazta a kormányt, hogy birtokába vegye az amerikai kikötőkben levő ellenséges hajókat.

Katasztrófális földrengés.

(Tizenöt óráig mozgott a föld.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Zágrábból jelenti: A zágrábi földtani intézet jelzőkészülékei olyan óriási földrengést jeleztek, amely a földrengések történelmében páratlanul áll. A távolság tizenháromezer kilométernyi lehet, de ennek ellenére a készülék a hatalmas mozgás következtében alig tehetett feljegyzést. A földrengés este kezdődött 8 óra 46 perckor és az erősebb mozgások kezdete 9 óra 49 perckor volt. Ettől az időponttól kezdve ma délig a föld még nem nyugodott meg, mert a földrengés után egész sorozat földrengés következett, melyeknek mindegyike olyan erős volt, amilyent Zágrábban eddig nem jegyezték fel. Alighanem a Csendes Óceánban, Új-Genuában volt a földrengés.

Bécsből jelenti: A meteorologiai intézet készülékei, tegnap este óriási földrengést jeleztek 12.000 kilométernyi távolságról. A jelzések este nyolc óra 45 perckor kezdődtek és 12 órakor véget értek.

Pólából jelenti: Az itteni hidrografiai-intézet földrengést jelző készülékei katasztrófális földrengést jeleztek, melynek fészektávolsága tizenegyezer kilométernyire volt.

14.000 korona egy hold szőlő.

— Kilenc holdas birtok 130.000 koronáért. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ez a háború megtanította az embereket arra, hogy semmin sem szabad csodálkozni. Ennek a háborúnak nincsenek már emberi elmével átfogható méretei és minden ami vele összefügg és általa él, keletkezik, annak dimenziói a végtelenségig fokozódnak. A gazdagság és a nyomor, az emberi erők és a kitartás, az élelmiszerek és mindannak az ára, amit az ember vásárolni akar. Az Aradi Közlöny több ízben ismertette azokat az érdekes ingatlanváltásokat, amelyek Aradon történtek és mind arról tanuskodnak, hogy a háboruban nagy pénzt kereső emberek olyan árakat fizettek házáért, amennyiért azelőtt palotákat lehetett építtetni.

Nem maradt azonban a horribilis házárak mögött a föld értékelkedése sem és ma már Aradon a város is négyezer koronát kér egy hold szántóért. Pécskán állítólag nyolcezer koronát fizettek egy hold földért.

Külön fejezetbe tartozik a szőlő értékelkedése, amely a soha nem remélt és nem hallott borárak következtében ma már oly magasra szökött, hogy azt kell feltételezni, hogy csakugyan szinarany terem minden venyigén.

Mint értesülünk, az Arad-Hegyaljának egyik legszebb és messze földön híres szőlőbirtoka cserélt gazdát. Winter Adolf dr. aradi ügyvédnek

Magyarádon, az ugynevezett urihegyen lévő kilenholdas szőlőbirtokát vásárolta meg Faragó István nyugalmazott világosi főszolgabíró és adott százharmincezer koronát ezért az aránylag kis birtokért, úgy, hogy egy hold ára tizennégyezernégyezer-vennégy korona.

Szakértők azt mondják, hogy még ennél magasabb árat is elfognak érni a Hegyalján az olyan szőlőgazdaságok, mint amilyen a Winter doktoré, amely a kultúra legmagasabb fokán áll. De el sem képzelhető, hogy milyen borárakat kell elérnie a termelőnek, ha tekintetbe vesszük a mai munkásviszonyokat és munkabérekét. Ez utóbbiak sem maradtak mögött az általános drágulásnak, sőt az Arad-Hegyalján már ma akkora az egy napi nap-szám, mint azelőtt az egy heti volt. Ehhez kalkulálendő még az elképzelhetetlenül magas fuvardíj, amely miatt már két évvel ezelőtt is siralmas panaszokat hallattak a termelők, mert az a fuvaros, aki nem keresett naponta száz koronát két-három fordulót, az kizsaroltnak és megcsaltnak érezte magát.

Itt említjük meg, hogy Winter dr. azért válik meg birtokától, mert távozik Aradról és Budapestre közzöködik, ahol gyermekei körében szándékozik letelepedni.

Az agyonlőtt községi bírónak is négy gyermeke van.

Kettős gyilkosság egy series-per miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Véres dráma játszódott le a háromszékmezei Sepsiangyalos községben.

Kölcze Sándor földbirtokos, aki a gidófalvi határon levő tanyáján lakik, jelzett időben átment Sepsiangyalosra, ahol a községi bíró társaságában betért a korcsmába. A kimérőben ekkor már több angyalosi ember volt együtt, akik a tavasz este unalmában falusi szokás szerint ittak és beszélgettek.

Kölcze Sándor és a bíró egy asztalnál foglaltak helyet és rövidesen hangosan vitatkozni kezdtek. Valami disznóper volt folyamatba közöttük és e miatt a vita mind hevesebbé vált, majd fenyegetően összeveszttek, úgy, hogy a korcsma vendégeinek kellett lecsillapítani őket.

Kölcze Sándor este 8 órakor távozott a korcsmából, anélkül, hogy addig tettelegességre került volna a dolog a két ellentél között.

Körülbelül egy fél óra múlva Kölcze felesége a korcsmába érkezett és azt kérdezte, hogy hol van az ura?

A községi bíró azt válaszolta, hogy valószínűleg disznókért ment. Az asszonyt annyira kibozta sodrából ez a válasz, hogy a magával hozott doronggal a bírót fejbevégtá. Néhány perc múlva betoppant a korcsmába Kölcze Sándor is, előrántotta revolverét és a bírót egyetlen lövéssel agyonlőtte. A közvetlen közelből elszabadult golyó keresztülhatolt a szerencsétlen ember testén és belefuródott a bíróval szemben ülő korcsmárosné állán át a nyakcsigolyájába. Az asszonyt haldokolva szállították a lakására. Eletben maradásához, az orvosok véleménye szerint, nincs remény. A korcsmárosnének öt gyermeke van.

Kölcze Sándor tettének elkövetése után azonnal Sepsiszentgyörgyre ment és jelentkezett a rendőrségen, ahol letartóztatták.

Csak júniusban lesz a stockholmi konferencia.

— Orosz szociálisták a francia követelések ellen. —

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Stockholm. Megbízható forrásból érkezett értesülések szerint Stockholmban a nemzetközi kongresszus legkorábban június 10-én lehet, mert teljesíteni akarják az angolok ezirányú követelését.

Kopenhága. Huysmans a stockholmi Tidingen munkatársának a béke kérdéséről nyilatkozatot tett. Azt mondta, hogy a béke nagyrészt attól függ, hogy a német szociáldemokrácia és a német diplomácia hajlandó-e kötelező ígéretet tenni a mindennemű annexióról való lemondás kérdésében. Véleménye szerint azonban az első nemzetközi kongresszus nem kecsegtet sok eredménnyel.

Stockholm. A Djen szerint a szociálisták vonakodása a koncentrációs kormányba való belépéstől a szociáldemokraták hatalmi állását veszélyezteti. Erre a polgári ultimátumra Cseidze döntő tényekkel szándékszik válaszolni.

Genf. A francia sajtó úgy értesül, hogy a pétervári katonák és munkások tanácsa a francia szociálista küldöttséget Franciaország elszász-lotharingiai igényének mellőzésére szólította fel. A tanács a következő kérdést intézte a francia küldöttséghez: Ha Elzász-Lotharingia lenne az egyetlen akadálya a béke megkötésének, vállalkoznának-e e kérdés megoldására. A Temps erélyesen tiltakozik a munkástanács magatartása ellen.

Pétervár. A munkás és a katonatanács kimondotta, hogy Lenin agitációja az orosz szabadságot veszedelemmel fenyegeti. Lenin erre megjelent a tanács előtt, hogy számot adjon és felvilágosításainak meghallgatása után a tanács úgy döntött, hogy nincs oka megváltoztatni véleményét.

Bern. Az oroszországi áramlatokról a Times azt jelenti, hogy Lenin hívei a minden áron való béke mellett vannak, míg a szociálisták általános békét akarnak demokratikus alapon.

Nem lesz tej Aradon?

(A maximálás következménye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi fogyasztóközönség tejjel való ellátását komoly veszély fenyegeti az Országos Közélelmezési Hivatal a tej maximális árát megállapító legutóbbi rendelete következtében. Köztudomású, hogy az aradi polgárság legnagyobb részét most a Leopold-féle buzsáki tejgazdaság látja el tejjel, amelynek literjét 80 fillérért adják. Ez év január elsejéig, mint ismeretes, az aradi tejesarnok adott legtöbb tejet az aradi fogyasztóknak, a tejesarnok azonban a város akkori közlelmezési politikája miatt kénytelen volt működését megszüntetni, mert a környékbeli nagy uradalmak azt hitték, hogy a város kellő időben szerződést köt velük a tejszállításra nézve és így a tejesarnokkal nem újították meg szerződésüket. A város azonban nem kötötte le idejében a környékbeli nagy gazdaságok tejtermelését és így megtörtént, hogy az a tej, amely január elsejéig a tejesarnok útján az aradi fogyasztókhoz került, ez évben már másfelé jutott, vagy ha egyrésze továbbra is Aradra jött, nem a megfelelő elosztásban jutott a polgársághoz.

Január elseje óta, mint említettük, a Leopold-féle buzsáki tejgazdaság produkálja a legtöbb tejet és a közönség a legteljesebb mértékben meg is van elégedve a buzsáki gazdaság tejtermelésével. Akinek Aradon nem jut elég tej, az kénytelen a környékbeli parasztgazdaságokból, vagy a tejeskofáktól vásárolni a tejet literenkint 90—100 fillérért. Az Országos Közlelmezési Hivatal tudvalevőleg elhatározta, hogy a folyton emelkedő tejárakat szabályozza és ezért néhány héttel ezelőtt kibocsájtotta a tej maximális árát megállapító rendeletét, amelynek értelmében Budapesten 84 fillér, Aradon pedig 64 fillér lehet egy liter tej ára. Emellettük, hogy Aradon ma alig tud a közönség 80 fillérnél olcsóbban vásárolni egy liter tejet. A városi tejesarnokban ugyan ennél néhány fillérrel olcsóbb, sajnos azonban, itt naponta legfeljebb ötszáz liter tejet tudnak adni és legelsősorban a gyermekeknek, meg a betegeknek szolgáltatják ki a tejet.

Varyassy Lajos polgármesternek tudomására jutott, hogy a tej árának maximálása következtében Aradváros fogyasztóközönségét veszély fenyegeti, mert ha kényszerítik a buzsáki gazdaságot a tej literjének 64 fillérért való árusítására, akkor a gazdaság feloszlatja tehenészetét. A gazdaság tulajdonosa ugyanis kimutatta, hogy 80 filléres tejár mellett is csak minimális haszna van, mert a takarmány olyan hihetetlenül drága, hogy alig érdemes ma a tehenészetet fentartani. Ha a teheneket, amelyeknek ma igen nagy ára van, eladja, a befolyó ár nagyobb kamatot hoz minden kockázat nélkül, mint a tehenészet. A polgármester ennek következtében felterjesztést intézett az Országos Közlelmezési Hivatal elnökéhez és arra kérte, hogy Aradra nézve változtassa meg a tej maximális árát, engedje meg a tejnek literenkint 80 fillérért való árusítását. A Közlelmezési Hivatal elnöke erre három

nappal ezeltől azt válaszolta, hogy nem tehet eleget a kérelemnek. A polgármester azonban nem engedte a kérdést elodáznai és értesülésünk szerint ma távirati uton ismételte meg a kérést, rámutatva a lakosságot fenyegető tejszínségre. A táviratra még nem érkezett válasz.

Visszavert orosz támadások az ojtózi völgyben.

Budapest, május 2. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti haretér:

Az ojtózi utól északra fekvő területen orosz osztagok előretörését teljesen visszavertük. Egyébként helyenként élénk tűzvérségi tevékenység folyt.

Olasz és délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan. Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Események a tengeren.

Április 30-án este tengeri repülőgépeink Valona kikötő telepét lehető jó eredménnyel bombázták és az olasz ellenhatás dacára teljes számban visszsa érkeztek. Hajóhadparancsnokság.

IRODALOM ES MUVESZET.

Színház műsor:

Csütörtökön: Arany fácska, újdonság, itt először.

Pénteken: Arany fácska, másodszer.

Szombaton délután 3 órákor ifjúsági és népies előadás, Piros bugyellárás.

Este 7 órákor rendez helyarákkal: Arany fácska.

Aradi művészek sikere.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az „Aradi Irodalom és Művészek szabad társulata” tegnap este a tagok igen élénk érdeklődése mellett tartotta meg szokásos összejövetelét, hogy tudomásul vegye részben az elmúlt idők eseményeit s részben hozzájárulását adja a szervező bizottság egy-két nagyjelentőségű tervéhez. A megjelentek mindenképp örömmel vették tudomásul Farkas József dr.-nak a képviseletéről, annak erkölcsi és anyagi eredményéről tett jelentését. Jóleső, biztató jelenségnek vették a tagok azt az érdeklődést, amellyel a kiállítást Arad közönsége kitüntette. Hisz már maga az a tény, hogy a megnyitón és a következő napokon soha nem látott nagyszámban jelent meg Arad kultúrsumjasközönsége, beszédesen bizonyítja a társulás és munkája iránti érdeklődést, azt, hogy a közönség megértő és támogatásra kész, csak igényeivel törődni kell, azt kell nyújtani neki, amit szeret, amit vár, ami lelkéhez legközelebb jutott. Ezt az igazságot bizonyítja az a tény is, hogy a tárlatról újszólván minden kép gazdára talált, hogy a képvásárlások révén közel 4000 korona jutott aradi művészek kezeihez ezen a kis tárlaton. Ennek a jelentőségét elvitatni nem lehet. Minden bizannyal fokozódik ez az érdeklődés és áldozatkészség, ha tervének megvalósításaköpen tagjainak rendszeres, kiállításra elkészített munkáival lép majd a közönség elé. Farkas József dr. jelentéséből tudjuk meg, hogy Balla Béla Velencei rész című képét megvette Kovács Vince kultúrsumjasközönség, Pipacsos rét című képét Földes Béla dr. főhadnagy, Parkrésztlet című képét Zima Tiborné, Anyos Viola, Cseresnyék című képét Baross Lajos

dr., Orgona dézsában, Kis leány és Labdarózsák című képét Baross Zsiga, Orgonák című képét Roth Zsiga, Balla Frigyes Jó bor jó egészség című képét Brasch Simon, Letinka Elza Parasztnyecske című képét Osizér R. főhadnagy, Cigány leányát báró Andrányi Károlyné, Oszirózsák című képét Baross Lajos dr., Kálmán László Téli táját Hoberfellner Jánosné, Téli nap című képét Baross Lajos dr., Március című képét Arad városa, Január című képét N. N., Pataky Sándor, Lázár cár templomának romjai című képét Arad városa, Sárgul a levél című képét Baross Lajos dr., Dervisek utcája című képét Werner Miksa dr. Szoboréreményé Green Anna Muskátlíját Kintzig Jánosné, Osi napsugár című képét Hoberfellner Jánosné és Sárga violák című képét Baross Lajos dr., Fábry Panci egy tanulmányfejt Arad városának ajándékozta, Rubletzky Géza szobrász egy plakettjét megvette báró Andrányi Károlyné és egy Jézus szobrát Múlek Lajos dr.

A jelentés tudomásul vétele után elhatározta a társulás, hogy májusban pünkösdi körnapján, amennyiben az e célból Budapesten időző Szendrey Mihály szinigazgató megtudja nyerni a kiválasztott előadót, a mese délutánokat rendez s összel Teller Kálmán indítványához képest egymásután vendégül látja a vidéki nagyvárosok irodalmi egyesületeit, hogy azok a maguk kulturális mozgalmával és kultúrájuk fejlődésével, annak életfeltételeivel megismertessék az aradiakat.

* A színház hírel. Az Arany fácska bemutatója. A legnagyobb érdeklődés előzi meg Gilbert pompás zenéjű operettjét, amelynek holnap van a bemutató előadása. Az Arany fácska egymásután négy estén szerepel a műsoron és bizonyos, hogy a Népopera sláger operett újdonsága nálunk is a legnagyobb sikert fogja meghozni. Az újdonságban a társulat elsőrendű személynéje csaknem mind foglalkoztatva van. — Ifjúsági és népies előadás. Szombaton délután 3 órákor lesz a legközelebbi ifjúsági előadás. Színtre kerül Osepreghy kitértő népszínműve. A piros bugyellárás elsőrangú szereposztásban. — Vasárnap délután három órákor egyik legnépszerűbb operett, az Obsitos kerül előadásra. A főszerepekben Horváth Mici, Hoppesné, Barics, Győző, Járasi S., Polgár, Várnai, Bánhási stb. — Előadás a „Katona-Othon” javára. A jövő héten hétfőn lesz megtartva a Kintzig János főispán ur ömeltősége aradi védnöksége alatt álló Katona-Othon javára tervezett előadás. Több katonatiszt felléptével. Előadásra kerül Tóth Ede pályanyertes népszínműve, a Falu rossza. Ezen nagyszabású jótékonycélu előadásra jegyek péntektől, május 4-től válthatók a színházi pénztárnál. Felülfizetések elfogadhatnak.

* 78,000 koronába kerül a színház átalakítása. Arad város építési bizottsága ülést tartott tegnap délután Lőcs Rezső helyettes polgármester elnökielével. A mérnöki hivatal által elkészített terveket Nachtsheim Odón főmérnök mutatta be. A munkaprogram kiterjed a központi fűtés, vészkijárók létesítésére és a ruhatár elhelyezésére. Ez alapon az átalakítás költségei 78,000 koronára rúgnának. A bizottságban általános volt az a vélemény, hogy a jelenlegi színházépületbe ugyan nem érdemes ennyi pénzt beleölni, azonban új színház építésére tíz éven belül még csak gondolni sem lehet, tehát ezeket az átalakításokat mulhatatlan szükségesség hozza magával. A bizottság azon az állásponton van, hogy a mérnöki hivatalnak ez a kidolgozott terve nem épen alkalmas arra, hogy a színház közbiztonsági állapotain radikálisan segítsen. Tekintettel azonban a rendelkezésre álló rövid időre, a munkát a nyári szünetben, júniustól-októberig, azaz négy hónap alatt be kell fejezni — java-

solni fogja a tanácsnak, hogy a mérnöki hivatalnak a szűkebb pályázat kiírására az engedélyt megadja. A költségek fedezésére kölcsönt vesznek föl, amelyet a fölemelt helyárból várható jövedelem többletből fognak letérleszteni.

* Zene-hangverseny. Arad szab. kir. város fenhatósága és a zenekedvelők egyesülete vezetése alatt Arad polgársága lelkes támogatása mellett fennállása 84-ik évében az aradi városi zeneiskola hadi jótékony célra növendék hangversenyt rendez, a városi kulturpalota nagytermében 1917. évi május 6-án délután 5 órákor. Helyárok: 3, 2, 1 korona, diákjegy 50 fillér. Jegyek előre válthatók: Sherhag H. és Fia cégnél és előadás napján a pénztárnál.

* Értesítés. Értesitem igen tisztelt megrendelőimet, hogy május hó elején 20 napi szabadságra haza érkezem s ezen idő alatt személyesen fogom fényképészeti műtermemet vezetni. Nagybecsű látogatásaikat különösen ezen időre kérem, s midőn előre is biztosítom igen tisztelt látogatóimat a legszebb és legmodernebb kiviteiről, vagyok kiváló tisztelettel: Nagy Géza, fotóművész.

Wilson gránitba harapott. (A birodalmi gyűlés elnökének beszéde.)

— Saját tudósítók teletonjelentése. —

Berlin. A birodalmi gyűlés ma ismét megkezdte tanácskozásait. Kaempf elnök nagyobb beszéddel nyitotta meg az ülést. Beszédében Amerika hadüzenetével foglalkozott, a többek között a következőket mondta:

— Wilson a kongresszushoz április másodikán intézett üzenetében kijelentette, hogy Németország ellen az emberiség érdekében és gazdasági okokból visel háborút. E kijelentéshez való jogát elvesztette, miután egy újút sem mozdította meg akkor, amikor Anglia a minden emberiséget és nemzetközijogot megsértő kitértő háborút bejelentette és megkezdte, és amikor visszautasította azt a német ajánlatot, hogy bizonyos utakon az amerikai polgárok élete és az amerikai hajók épsége biztosított, ha azok nem szállítanak dugarut. Mi még most is szabadságunk, függetlenségünk és létünk megvédelméért küzdünk. Wilson üzenetében arra törekedett, hogy Németországban egyenlenséget szítson. Azonban nem érte el célját, és ezzel a tervével gránitba harapott. Néppünk drága vérenek ontásával küzdünk a császáért és a hazáért. Wilson sem fogja elenyészteni azt, amit apánk kivittak. Németország nem avatkozik bele a szomszéd államnak, Oroszországnak belső ügyeibe. Ép így mi is kikérjük magunknak minden idegen államtól, hogy bármi módon beleavatkozzék ügyeinkbe. Ha minden jel nem csal, közeledik a döntés ez óriási háboruban. Csapataink rendíthetetlenül állnak hejyt ellenségeink támadásaival szemben, amely ellenségek számban annyira felülmúlnak minket. Buvárhajóink és haláltmegvető legénységünk is megmutatja majd Angliának, hogy Németország miképen tudja megtorolni azt a gonosz kitértő háborút, amelyet Anglia ellenünk proklamált. Pénzügyi erőinket a hatodik hadikölcsön sikere által kipróbáltuk és beigazoltuk. Mi itt a hazában szigorúan ragaszkodunk a német haza szerencse csillagába vetett rendíthetetlen bizalmunkhoz és hitünkhöz, hogy olyan békét érjünk el, amely szavatol hazánk biztonságáért és szerencsés fejlődéséért a mostani és minden időre. Ezután megkezdtek az egyes tárcák költségvetésének tárgyalását.

Az „ARADI KOZLONY”

mar a kora reggeli órákban kapható minden nagyobb papírkereskedésben és doanytozsdeben —
Egyes szám ára 12 fillér.

Béke-kölcsön.

— Hat százalékos lesz az új hadikölcsön. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Talán kissé sokat foglalkozunk azzal a kérdéssel, hogy mikor lesz béke és milyen uton-módon születik meg s talán kissé keveset azzal, hogy mit tehetünk mi magunk a reánk nézve kedvező béke érdekében. Pedig ez a második kérdés jóval fontosabb az elsőnél, már csak azért is, mert mindenkinek alkalmat nyújt céltalan találgatás helyett hatásos cselekvésre.

Könnyű belátni, hogy épen a háboru befejező szakában és épen a teljesen kielégítő béke érdekében szükséges csapataink harc képességét a legmagasabb fokra emelni, mert máskülönben minden eddigi diadalunk kárba vész. Ennélfogva idehaza is mindenkinek arra kell törekednie, hogy erkölcsi és anyagi erejével egyaránt támogassa a csatamezőkön küzdő testvéreit. Egyfelől tehát kevesebbet kell panaszkodni bajaink miatt, amelyek amugy sem elviselhetetlenek, másrészt minden alkalmat meg kell ragadni áldozatkészségünk bebizonyítására.

Ilyen alkalom kínálkozik legközelebb a hatodik hadikölcsön jegyzésében.

Ugy látszik, hogy a világháboru pokoli zeneműve rettenetes fortissimóval fog bevégezni. Valamennyi hadviselő fél igazán a legvégsőig feszíti minden erejét, hogy a győzelem serpenyőjét maga felé billentse, vagy legalább is minél kevésbé hátrányos helyzetben ülhessen le a béketárgyalások asztalához. Ha mi hátra maradunk ebben a versenyben, bármely téren, akkor annak igen szomorú következményei lehetnek. Mulhatatlanul szükséges tehát, hogy az új hadikölcsönnek nagy sikere legyen, az eddigieknél is nagyobb, mert csak úgy remélhetünk tisztességes, érdekeinknek megfelelő békét. Ennélfogva mindenkinek még nagyobb kötelessége, mint eddig volt, minden nélkülözhető pénzét a hadikölcsön céljaira fordítani s okos hazafisággal siettetni a kedvező békét, ahelyett, hogy ölbe tett kezekkel sóhajtozna, hogy vajjon mikor lesz béke és ki fogja azt nyelbe ütni.

A hatodik magyar hadikölcsön előkészületeit teljesen befejezték, úgy, hogy azt a kormány már legközelebb kibocsáthatja, sőt már régebben is kibocsáthatta volna. A prospektus különben bizonyára már jelölbb is megjelent volna, ha osztrák részről — az osztrák kormány belső válsága folytán — nem támad olyan akadály, amely a magyar hadikölcsönt — tekintettel arra, hogy azt most is az osztrák hadikölcsönrel egyidejűen akarják kibocsátani — el nem odázza. Most azonban, hogy az ausztriai miniszterválság is elsimult, a hadikölcsön kibocsátásának mi sem áll útjában és azt május 10. és 12. körül ki is bocsátják. A hatodik hadikölcsön típusa eltérő lesz az eddigi hadikölcsönöktől, a mennyiben most csak egyféle típust, még pedig 6 százalékos hadi-jaradékokat boesát ki a kormány. Az eddigi hadikölcsönök ugyanis rövidebb, hosszabb idő múlva lejáratú kincstári jegyek voltak, melyeknek törlesztése mindannyiszor nagyobb szabású hitelművelettel lesz kapcsolatos. Az

utóbbi hadikölcsönöknél bebizonyosodott az, hogy a közönség annál szívesebben veszi a kötvényeket, minél hosszabb lejáratú.

Ezért a pénzügyminiszter most járadékkölcsönt boesát ki és valószínű, hogy utóbb majd arra is lesz alkalom, hogy a lejáratú kincstári jegyek még lejárat előtt ilyen 6%-os magyar hadijaradékokra legyenek becserélhetők. A hatodik hadikölcsön sikerére természetesen most is lehet számítani, sőt most inkább, mint valaha, már csak azért is, mert még nem volt hadikölcsön, a melynek kibocsátása előtt annyi tőke halmozódott volna össze, mint a mennyi most összehalmozódott.

De megvannak a sikernek szubjektív garanciái is. A helyzet valamennyi harctéren kedvező: az orosz a belső forradalmak minden nagyobb akcióra képtelenné tették, az angolok és franciák kétségbeesett erőlködése pedig véres kudarcra végződött. Különösen az angolokat érte olyan vereség, hogy annak katasztrófális következményeit aligha is heverik ki.

De a siker legnagyobb szubjektív garanciája a béke reménye, a mely a centrális hatalmak vezető államférfiainak becsületos törekvése folytán szinte napról-napra erősödik. Ezzel a kérdéssel foglalkozott az az értekezlet is melyet Cornin Ottokár gróf külügyminiszter április 26-ikán Bécsben összehívott és melyen a magyar és osztrák gazdasági élet legkiválóbb képviselői részt vettek. Az értekezleten a külügyminiszter a helyzetről igen megnyugtató kijelentéseket tett úgy a külpolitikai, mint a gazdasági életre vonatkozóan. A külügyminiszter előadása nyomán igen élénk eszmecsere volt, mely általában nagyon kedvező hatást keltett, a mi a hadikölcsön jegyzésére is kihat.

Azok pedig, a kik attól félnek, hogy a hadikölcsönök kurzusa a háboru után hanyatlani fog a kiknek buzgalmát ez a félelem apasztja megnyugodhatnak abban, a mit erre vonatkozóan Havenstein, a német birodalmi bank elnöke mondott. Havenstein a birodalmi gyűlés kereskedelmi és ipari bizottsága előtt beszélt arról a lehetőségről, hogy a háboru után 6—7 milliárd márka értékű hadikölcsön kötvényt a piacra dobjanak. Ez feltétlenül lehetséges, hiszen a hadikölcsönkötvényekbe igen sok, csak momentán mellőzhető pénzt fektettek, olyan összegeket, a melyeket azelőtt anyagokban, árukban és felszerelésekben kellett hevertetni. Mihelyt tehát a háborus gazdaság béke-gazdasággá alakul át, ezekre az összegekre ismét szükség lesz, szóval a hadikölcsönkötvények egy része a piacra kerülhet. Mindezt Havenstein elismerte, de ugyanekkor határozottan hangoztatta azt is, hogy a birodalom ezzel szemben megtalálta azokat a rendszabályokat, a melyek a hadikölcsönkötvények kurzushanyatlását megakadályozzák. A rendszabályokat Havenstein nem ismertette, de a kurzushanyatlásnak valószínűen úgy akarják elejét venni, hogy a birodalmi bank a hadikölcsönökre adott lombardkölcsönök érvényességét hosszabb időre biztosítja, másrésztől hogy adóban a hadikölcsönöket is elfogadják. A mód különben mellékes; kétséztelen, hogy a kurzushanyatlást az állam meg tudja akadályozni — Németországban csakugy, mint nálunk és épen ezért az ártólyamot illető aggodalom nem lehet akadály a hadikölcsön sikerének.

Egy óras sztrájk a főváros összes gyáralban.

— Tüntetés a választó jog és a béke mellett. —

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapestről telefonálja tudósítók: Ma délelőtt tizenegy és tizenkét óra között Budapestben és a környékének összes gyáralban és üzemeiben beszüntették a munkát. Ez az egy óras sztrájk előzetes megállapodás alapján jött létre és célja egyrészt tüntetés volt, másrészt ez alatt az idő alatt memorandumot nyújtottak át valamennyi üzem igazgatóságának, mely memorandumban a munkásság számára választójogot követelnek. A memorandumban bejelentik azokat az intézkedéseket, amelyeket a munkásság tenni szándékozik a választójog eléréséért. A Weisz Manfréd-féle municiógyár valamennyi munkásai és munkásnői egy óra hosszat szintén abbahagyták a munkát. A munkások küldöttsége felkereste az igazgatóságot és egy memorandumot nyújtottak át, amelyben kéri az általános választójog megadását és Tisza István gróf miniszterelnöknek a kormány éléről való eltávolítását. Felszólították ezenkívül a gyár vezetését, hogy a memorandumot terjessze a király elé. A gyár munkásai és munkásnői elhatározták még azt is, hogy küldöttségileg fogják felkeresni Tisza István gróf miniszterelnököt, akitől a választójog megadá át fogják kérni, valamint azt, hogy a monarchia nyilvánítsa ki határozott háborus céljait és azokat a feltételeket, amelyek mellett hajlandó lenne békét kötni.

Budapestről telefonálja tudósítók: A főváros munkássága nyugodtan, rendzavarás nélkül tüntetett május elsején a béke és az általános választójog mellett. Délelőtt a szakszervezetek tartottak gyűléseket, délután pedig népgyűléseket tartottak a városliget nagyobb kert-helyiségeiben, ahol nagy tömegek jelentek meg, hogy meghallgassák a munkásvezéreknek a nap jelentőségét méltató beszédét. A beszédek után a pártvezetőség kiáltványt terjesztett elő, melyet elfogadtak. A kiáltvány ezeket mondja: Minden rendelkezésre álló eszközzel, a politikai és gazdasági harcok eszközeivel küzdeni fog Magyarország munkásosztálya az ellen az osztályuralom ellen, amely szolgásgot és szegénységet jelent befelé és a béke megkötésének komoly akadálya kifelé. A szociáldemokrata munkásság megállapítja, hogy az osztrák-magyar monarchia békekészségének őszinteségébe vetett hitet csak az növelheti meg, ha egyrészt a gyülekezési jog és a sajtószabadság korlátainak ledöntésével a békepropaganda szabadra válik az országban, másrészt, ha Magyarországon is haladéktalanul megindul az a demokratikus átalakulás, a melynek hiánya valóssággal kirekeszti Magyarországot az európai államok közösségéből. Megállapítja a munkásság, hogy a magyar kormánynak legújabb választójogi állásfoglalása nemcsak felháborító és vakmerő provokáció a dolgozó néposztállyal szemben, hanem veszélyezteti a békeakció sikerét is. A munkásosztály üdvözli és támogatja azt a törekvést, amely Stockholmban a világ valamennyi állama szociálistáinak és munkáspártjának képviselőit a mielőbbi tartós béke kivívására nemzetközi szociálista értekezletre akarja összehívni. Május elsejét a magyar munkásosztály a világbéke és az első demokrácia ünnepnapjává avatva hívja erre az értekezletre valamennyi hadviselő állam szociálista pártját, a kisebbségeket és a többségeket egyaránt. Utasítja a pártvezetőségeket, hogy haladéktalanul indítsanak propagandát ebben az irányban és a munkásság elvárja, hogy ebben a küzde-

lomban az állam valamennyi dolgozó osztálya részt fog venni. Magyarország népe békét, jogot, kenyeret és szociális reformokat követel.

Stockholm. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: Május elsejének ünneplése Péterváron a legnagyobb lelkesedéssel folyt le. Altlólág több, mint egymillió ember volt az utcákon. A kormány a május elsejét nemzeti ünnepnek nyilvánította.

Nagyhalmágyiak tömeges megbüntetése Csanádpalotán

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kaptuk a következő levelet:

Tisztelt szerkesztő ur! Szíveskedjék a következő közérdekű eseménynek lapjában helyet adni:

A termelőktől az Országos Közélemezési Hivatal rendelkezésére többszörös requirálással bevonattak a fölöslegek, bizony azzal a céllal, hogy a közszükséglet, így hazánk össz-lakosságának szükséglete is a megszabott beosztással kielégítést nyerjen, a Hadi Tarmény útján mindenki megkapja életfentartásához minimálisan szükséges terményét.

Azt hisszük, legalább feltételezzük, hogy minden város és község előjárósága meg is kapja vármegyéje útján a megfelelő időközökben lakossága számára a szükséges élelmi- és egyéb közszükségleti cikkeket, s hogy azokat lelkiismeretesen szétosztva, azok rendelkezésére is bocsátják.

Ezért érthetetlen az, hogy Aradmegyéből már hónapok óta valósággal előzönlik román honfitársaink az Acsev. menti községeket, fő-élelmiszert, a kukorica bevásárlása céljából. Eleinte kisebb számban jöttek, s kevesebb mennyiséget vittek, az utóbbi időkben azonban már oly tömegesen látogatnak el hozzánk, hogy kétely kezd felmerülni ellátásukat illetőleg.

Április hó 30-án mintegy 40-50 embert — férfit és nőt — kísért be a község házához Csanádpalotán a csendőrség, akik Szóvényes, Dézsnalár és más Aradmegye, nagyhalmágyi járásbeli községekből jöttek kukoricát vásárolni. Ezekről az általuk vett kukoricát elkobozták. Allításuk szerint — mit el nem hiszünk — az kényszeríti őket a kukorica beszerzésére, hogy nem kapják meg a szükséges mennyiséget családjaik részére, sem a jegyzőjük, sem a papjuk nem törődik velük, s igazolvány nélküli vásárlásra utasítatnak a világba.

Két eset állhat ez ügyben, vagy el vannak látva, mit kétségbe nem vonunk, ez esetben miként engedhető meg nekik a tömeges járálás és vásárlás akkor, mikor Aradmegyében himlőjárvány van a főorvos jelentése szerint, e mellett a kukorica vásárlása és szállítása hatóságilag szigorúan el van tiltva.

Há pedig nincsenek megfelelően ellátva, amit elhinni képtelenek vagyunk — ez esetben miért nem intézkedik a hatóságuk, vagy akiknek szigorú kötelességük eme honfitársainknak úgy is szerény igényü megélhetésüket biztosítani, s ne tegyék ki őket a drága munkaidő pocsékolásnak, alapos megszarolásnak e mellett anyagi veszteségnek és a büntetésnek is.

Nem szándékunk vádaskodni, nem is e célból tettük ezeket közé, de feltétlenül és sürgős intézkedést kérünk, nehogy ezen eljárás is a magyarság büneül rovasson fel, s esetleg lelketlen agitátorok által rovásunkra kihasználtsanak, mert imádott hazánk jövő boldogsága összes népének — nemzetiségi különbség nélkül való — békés megértésén kell hogy alapuljon.

Csanádpalota, 1917. május hó 1-én. Kovács József, takarékpénztári vezértitkár.

Wallner szinigazgató tanácsai primadonnáinak.

— Botrányok Bécs egyik legelső színházánál. —

— Bécsi tudósítónktól. —

Széles körben érdeklődést keltő ügy kerül belnap egy bécsi törvényszék előtt tárgyalásra. Bécs művész világa, különösen a színészkörök nagy varakozással és érthető kíváncsisággal néznek a lefolytatandó tárgyalás elé, amely bizonyára rendkívül sok érdekes és különös jelenetet fog produkálni.

Walner Károly, a *Deutschen Volkstheater* igazgatója, jelenik meg a törvényszék előtt, mint panaszos. Walner ugyanis a személye ellen intézett sajtótámadások miatt becsületsértési pert indított azok ellen a lapok és írók ellen, akit őt a színház női és férfi tagjaival való érintkezésben durvasággal s azzal vádolták, hogy immorális célokat követett a színház vezetői állásában.

Színházi körökben nagy és lázas érdeklődés előzi meg a tárgyalást. A vádlottak sorában felvonulnak Bécs divatos művészei és művésznői, s ez bizonyára a nagy közönség érthető kíváncsiságát fogja maga után vonni. A különben is rendkívül mozgékony és lelkesedő bécsi közönség jobban töri magát máris, amint bécsi tudósítónk jelenii, a pör tárgyalására, mint egy szenzációs premierre, mert ezen a tárgyaláson együtt fogja látni egy bokrétában azokat, akik Bécs városában a divat kreálói s akik bizonyára különösen a hölgyek nem fogják elmulasztani, hogy a tárgyalás érdekességét nagyszerű toalettekkel is emeljék.

A perbeli vád Schreier Miksa ellen, a *Wiener Montagszeitung* és a *Morgen*nek a kiadója ellen irányul becsületsértés vétségé miatt. A napokban ugyanis többször jelentek meg Walner Károly ellen támadó cikkek, melyek közül egyik már címevel is erős kritikát gyakorol a színház igazgatójának működésével szemben. A cikk címe: „Botrányos jelenetek a *Deutschen Volkstheater*ben” de nem kevésbé sokat mondó a cikk alcíme „Wallner igazgató illetlenségei.” A cikkben amely 1917. január elsején jelent meg, a következő kitételek fordulnak elő:

— „Az a legkevésbé, amit ennek a Walner nevű urnak aki tudvalévőleg a *Deutschen Volkstheater* élén áll, kvalifikálhatatlan sértése és tagjaival szemben elkövetett gorombaságai miatt szemére hányhatunk irták a lapok. Az igazgatást még csak rövid ideje vette át, s máris oly felháborodás nyilatkozik meg ellene, hogy a botrány perek egész sorozatára nyílik kilátásunk a bécsi színházi viszonyok nagyobb dicsőségére... A színészegyesület előtt számos panasz fekszik Walner igazgató botrányosan igaztalan és durva érintkezési formái miatt, amelyekben felemlíthetők, hogy a művésznőkkel való érintkezés közben megengedhetetlen kifejezéseket szokott használni s hogy a színház legkiválóbb női tagjainak azt a tanácsot adta, hogy legyenek a szerelem papnői, amellyel aztán mint kívánatos hölgyei a színháznak, előmozdítják e műintézet üzletmenetének javulását. Gavallérjaiknak tömegei, estélyről estélyre megtöltik a színház nézőterét, a mely így dus jövedelmekhez juthat s a művésznők is fényes karriert csinálhatnak. E szemérmetlen dolgokat olyan beszédmóddal, kifejezésekkel, válogatás nélküli szavakkal szokta elmondani Walner direktor, amelyek egy szerelmi intézet tulajdonosához sem méltók, nem pedig Bécs egyik legelőkelőbb színházának vezetőjéhez... Ugy mutatkozott be az új direktor, mint pénzvagyó, tagjait kizsákmányoló vezető, aki azt is megkísérelte, hogy magát a nyugdíjintézetből kivonja, s aki odáig ment,

hogy jogtalan szerződés felbontásokat eszközölt s midőn ezeket számonkérték tőle, könnyed vállvonogatással felelte:

— A publikum szereti a változatosságot, különösen ami a hölgyeket illeti s én a közönségnek ezt a nagyon is emberi kíváncsiságát ki is fogom elégíteni.

A cikk így végződött: Magától érthető dolog, hogy mi efféle vádakat csak azért írunk meg lapunkban, mert az összes bizonyítékok a kezeink között vannak.”

Ez ellen a cikk ellen s az ehhez hasonló írások ellen indította meg becsületsértési perét Walner igazgató, ki vádiratában a következőket jelentette ki:

„A cikk csaknem kizárólag személyemmel foglalkozik. Ugy tüntet fel engem, mint olyan férfit, akit a társadalomnak, megszerzett becsületétől, meg kell fosztania, holott ellenkezőleg olyan férfi vagyok, aki sok év óta a nyilvánosság szolgálatában áll s akiről mindenki mindeztideig a legkorrektebb formák között nyilatkozott és nyilatkozhatott. Elismerem a sajtónak azt a jogát, hogy nyilvános intézmények és azok vezetői fölött kritikát gyakoroljon, de a jelen esetben nem pusztán kritikáról van szó, hanem egy nyilvánvaló tudatos sértésről, személyem megvetéséről. A cikk túllépte a kritika határát és alkalmatlan nemcsak arra, hogy színházigazgatói állásomban tehát egzisztenciámban megingasson, hanem férfiúi becsületemet is diszkreditálja az egész nyilvánosság előtt. A cikk szerzőjének nem lehetett más terve, minthogy becsületemet elrabolja.”

A tárgyalás előreláthatólag két napig fog tartani, mert több mint 40 tanut idéztek meg, ezek között Wallentin Klárát, a híres művésznőt és Ziglert a *Volksbühne* igazgatóját, aki korábban a *Deutschen Volkstheater* tagja volt s ott nagy szerepet játszott a Wallner es elődje közötti viszálykodásban.

VAROS ES MEGYE.

Arad város május 9-én tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésének sorrendje: 1. Polgármester havi jelentése. 2. A tanács javaslata az 1916. szeptember hónapban elő és leirt állami adók után a községi adók elő és leírása iránt. 3. A tanács javaslata az 1916. évi október hónapban elő és leirt állami adók után a községi adók elő és leírása iránt. 4. A tanács javaslata az 1916. évi november hónapban elő és leirt állami adók után a községi adók elő és leírása iránt. 5. A tanács javaslata az 1916. december hónapban elő és leirt állami adók után a községi adók elő és leírása iránt. 6. A m. kir. belügyminiszter ur leirata Bokor Anna és Seiler Gabriellaapidijas inokok háborus segélye tárgyában. 7. Az aradvárosi fiú és női felső kereskedelmi iskola tanárainak kérvénye rendkívüli háborus segélyben részesítésük iránt. 8. A tanács betérjeszti megállapítás végett az 1917. évi közköltsegi-irányzatot. 9. A tanács megállapítás végett betérjeszti a városi tisztii nyugdíj alap 1917. évi költségelirányzatát. 10. A tanács javaslata a telekértékadó behozatala s a vonatkozó szabályrendelet megalkotása iránt. 11. A tanács javaslata a vigami adó behozatala s a vonatkozó szabályrendelet megalkotása iránt.

Ujabb teher a háztulajdonosokra. A közlekedési bizottság kedden délután 3 órakor Lócs Rezső h. polgármester elnöklésével ülést tartott. Az előadó h. polgármester kifejtette, hogy a svájci banktól 1918-ban kövezési célokra fölvevett 800.000 koronás kölcsönt törleszteni kell, továbbá a kültelek utcáinak, különösen az Illés-utcának rendezése mulhatatlanul szükségessé vált. A bizottság elhatározta, hogy a törvényhatósági bizottságnak javasolni fogja

a budapesti rendszer életbeléptetését, azaz azt, hogy épügy, mint a csatornázási munkálatoknál, az utcarendezéseknél is a háztulajdonosokkal fiztessék meg a költségek felét.

Letartóztatták a cár heiyett.

(Romanow Miklós megtevesztő hasonmása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Egész Oroszországot lázas izgalomban tartotta az a hír, hogy a detronizált II. Miklós cárt szökés közben elfogták. Az Aradi Közlöny jelentette, egy stockholmi távirat alapján, hogy a cár carskoje-szelói börtönéből megszökött, amit azonban a pétervári távirati ügynökség megcáfolt. A külföldre nem jutott el annak a híre, hogy a cárt elfogták volna, de Oroszországban rendkívül izgalmat keltett a szökés és nagy örömet a forradalom karjai közül menekülő ex-cár feltartóztatása. Mint Stockholmból jelentik, egyik hír sem igaz, mert akit letartóztattak, az nem II. Miklós cár volt, hanem egy tökéletes hasonmása, akit egyik határszéli állomás táviratírója nézett a cárnak és intézkedett a szenzációs szökevény kézrekerítése iránt. Erről a rendkívül érdekes eseményről a következőket jelentik:

II. Miklósnak, a volt orosz cárnak rendkívül sok hasonmása, a többek között V. György angol király is, aki, amint ismeretes, rendkívül hasonlít az orosz trónon ült unokabátyjához. Ez a hasonlóság akkor, midőn a mostani angol király még csak welszi herceg volt s Pétervárott látogatást tett, sok vidám zavarra adott alkalmat. A welszi herceg ugyanis, angol szokás szerint sétálni ment a pétervári utcákon, úgy, mint más halandó ember. Többször előfordult, hogy a titkosrendőrök, akik a cár személyére vigyázni szoktak, összetévesztették a két fejedelmi személyt s az „atyuska” vakmerősége felett szerfelett elcsodálkoztak. Azelőtt sohasem látták egyedül kíséret nélkül sétálgatni a minden oroszok cáriját.

A welszi herceget legnagyobb bosszuságára ezentúl a detektíveknek egész serege kísérte. A pétervári üzletekben is gyakran összetévesztették a herceget a cárral. Most a helsingforszi „Havudstadialet” a következő vidám történetet meséli el II. Miklós cár egyik polgári hasonmásáról, amely finn földön játszódott le.

Március egyik napján éppen befutott a vonat a kis finn állomásra Mammaslathiba. Kopogó gépje alatt egykedvűen ült az állomásnak egyetlen táviróhivatalnokja és álmódzva nézett a kora tavaszi levegőbe. Ekkor hirtelen felpattan az ajtó s egy alacsony fekete szakállas férfi lép be. Jó napot kíván s oroszul szerényen megkérdezi, hogy erdei fa elszállítására céljából kaphatna-e egy pár vasúti teherkocsit?

A derék telegrafos felpillant és rögtön szivdobogást kapott a rémülettől. Ilyen elképesztő hasonlatosság! Ez nem lehet más, csak — Ó! — Semmi kétség! S az ifju hivatalnoknak hirtelen eszébe ötlök egy sürgöny, amelyet nemrég vett fel s amelyben az volt, hogy Romanow Miklós Carskoje-Szelóból megszökött és bárhol — bárki által letartóztatandó. De magához tér s erős, de egy kissé reszkető hangon feleli:

— Teherkocsik nem kaphatók!

— De nekem a legközelebbi vonattal Liecsákba kell utaznom, — viszonzá az idegen szeliden.

— Utazzék az isten szerelmére fels... Uram! tört ki a hivatalnokból az indulat és az idegen eltűnt.

Ebben a pillanatban jutott eszébe az ifju hivatalnoknak, hogy mit cselekedett. Ó áruló lenne? Az új szabadság árulója? Gyorsan a kábelhez rohant s telefonál:

— Egy férfi, kibem Romanow Miklóst ismertem fel, teherkocsikat kért, Liecsákba akar utazni. Mit tegyek?

— A legközelebbi kis város parancsnokságán óriási szenzációt keltett a távirat. De a vonat már elhagyta ezt az állomást. Innen tehát a legnagyobb sietséggel Liecsákba sürgönyöztek:

— A menekülő Romanow Miklós a 11 számú vonattal Liecsákba érkezik. Letartóztatandó!

Ez a sürgöny szerencsére a vonat megérkezése előtt jön meg Liecsákba, ahol rögtön tisztában vannak azzal, hogy mit kell tenniük. Egy önkéntes csapatot gyorsan felvilágosítanak mindenről s az állomásra vezénylik. Feszült várakozás. Csakhamar felhangzott a jel. A vonat berobog s kiszáll abból egy alacsony, barna ruházatu ur. kezében utazó táskával — az egyetlen utas Liecsákban; Anélkül, hogy tulságosan sietne, nyugodtan megy az állomás perronján. Egyszerre

hirtelen körülfeszik. Egy erős kéz nehezedik vállára s a következő szavakat hallja:

— A törvény nevében letartóztatom Önt Romanow Miklós!

Megrettenve pillant fel a kis ember:

— Az Isten szerelmére mit akarnak önök? Az én nevem nem Romanow Miklós, engem Petrovics Ivánnak hívnak s pétervári fakereskedő vagyok.

Természetesen szavait erős kételkedéssel fogadják és csak azután, hogy utlevélt s egyéb papiroisait pontosan átvizsgálták, látja be az önkéntes csapat, hogy felültek egy tulbuzgó hivatalnok táviratának s hogy itt a volt cárnak egy megtevesztésig pompás hasonmásáról van szó. Az önkéntes csapat kissé szégyenkezve oszlott el, de mielőtt katonai minőségét megszüntette volna, előbb egy táviratot küldött a tulbuzgó hivatalnok címére ezzel a lakonikusan rövid tartalommal:

— Hülye!

Czövek kapitány kirendeltsége az Odescalhy-birtokon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nyiregyházáról jelentik: Az a revolvergolyó, amely olyan szomorú pontot tet: Odescalhyi Zoárd Jenő herceg kétségkívül munkás életére, igen sok tekintetben teremtett bizonytalan helyzetet és fölötte széles körben terelte a szabolesi katonai gyártelepek felé az érdeklődést. Ugy tudjuk, hogy maga az uralkodó is élénk érdeklődéssel kíséri a Demecserben történő dolgokat, amelyek a katonai és polgári hatóságokat több irányban is foglalkoztatják. Szabolesvármegyében a beállott tragikus fordulat után aggódva néznek a gyártelepek sorsa felé és nagy megdöbbenéssel hallottuk, hogy azok némelyikének a működését be akarják szüntetni.

Jelenthetjük most, hogy a herceg által létesített gyárak, amelyek elsősorban mezőgazdasági érdekeket szolgálnak, nem szüntetik be üzemüket, sőt alapos a remény arra, hogy ezen gyárak fönmaradásának biztosítását a vármegye veszi a kezébe.

A hadügyminisztérium vizsgáló-bizottsága már az öngyilkosságot követő héten eltávozott a demecseri gyárból és helyette egy új bizottságot küldött ki, amelynek husz tagja van az ottlevő szakértőkkel együtt. Most ez a husz tagu bizottság vezeti a vizsgálatot minden irányban és úgy látszik, nem annyira maga a herceg követett el hibákat, mint inkább a környezetében egyesek feledkeztek meg magukról. Ezt bizonyítja az, hogy a gyártelep katonai személyzetéből egy főhadnagyot, egy gazdasági tisztet, négy őrmestert és két civil embert letartóztattak, többeket pedig őrizetbe vettek. A letartóztatottak vezetői voltak a gyártelep egyes osztályainak és az a vád ellenük, hogy szállítóktól pénzt fogadtak el. Másokat a gyár által vásárolt káposzta átvétele körül gyanúsítottak visszaéléssel.

Kiment Demecserbe a katonai bizottságon kívül Budapestről egy királyi ügyész is, mivel civilek között is folyik a nyomozás, továbbá az államrendőrség egy kirendeltsége, Czövek Sándor dr. kapitány vezetésével. Ez a kirendeltség a kapitányon kívül két fogalmazóból és a lovag Bialoszkurszky Jenő detektívsoportjából áll.

A letartóztatottakat tegnap este vitték el Kassára a hadosztálybírószághoz, de a nyomozás Demecserben tovább tart és úgy hírlik, hogy még vagy hat-nyolc hetet vesz igénybe, míg tiszta képet kapnak ezekről a dolgokról.

Tegnap kezdték meg Odescalhyi herceg birtokainak a lefoglalását. Hogy a hercegnek magának voltak-e bünei, nem látszik bizonyítottnak. Ellene a katonai kincstár büntügyi zárlatot nem is kért, csupán biztosítási végrehajtást. Hogy pedig a herceg a dolgokat nemcsak a maga szakállára csinálta, hanem intézkedéseinek javarésze hadügyminisztériumi jóváhagyáson alapult, az kétségtelen lehet, sőt igen valószínű. Az is bizonyosnak látszik, hogy a hadügyminisztériumban is történtek hibák, mert a hadügyminisztérium egyik referensét, egy főhadnagyi rangban levő tisztet, aki egyébként budapesti ügyvéd, szintén letartóztatták és Kassára vitték.

A herceg vagyona ellen a beregszászi királyi törvényszékkel kért a katonai kincstár biztosítási végrehajtást hatmillió korona erejéig.

Az antalóci erdőbirtokok révén került az ügy a beregszászi törvényszék elé, amely el is rendelte a biztosítási végrehajtást a hercegnek úgy az antalóci, mint a többi birtokai ellen. A herceg feleségének és anyósának a birtokai ellen a kincstár nem támasztott hasonló igényt, csupán az eme birtokon levő és a hercegnek, mint a birtokok bérletjének, a tulajdonához tartozó ingóságok lefoglalását rendelték el.

Aranyossy Andor dr. kassai ügyvéd, huszáriőhadnagy, a katonai kincstár jogügyi képviselője, tegnap Nyiregyházára érkezett és az itteni bírósági végrehajtóval ki is mentek Rétközre a végrehajtás foganatosítására. A foglalások napokig fognak tartani.

Ugy látszik a katonai kincstárnak elment a kedve a szabolesi katonai gyáraktól, mert — mint nekünk jelentik — egyes üzemeket már beszüntetett és csak a káposztasavanyító gyár üzemét akarja fön tartani. Bár ez a gyár egymaga is nagyjelentőségű a vármegye gazdaságának a szempontjából, de a többi ipartelepek fönmaradása is közérdek és így érthető az az aggodalom, amellyel az eseményeket nézte. Elismerés illeti érte a vármegye vezetőségét, hogy nem nézte tétlenül az eseményeket, hanem megtette a kezdeményező lépéseket ennek a hatalmas ipartelepnek a fön tartása iránt.

Ma még nincs pozitív terv arra, hogyan, miképpen biztosítják ezeknek a gyártelepeknek a fönmaradását, de biztos tudomásunk

van arról, hogy ebben az értelemben már a legilletékesebb helyeken is történnek tárgyalások. Ezek a tanácskozások olyan értelműek, hogy a szabolcsi gyártelepeket megfelelő érdekelttség a vármegye vezetésével venné a kezébe és nemcsak fennmaradásukat biztosítaná, hanem gondoskodnék a komoly, alapos, szakszerű és föltétlen megbízható vezetés mellett azok tovább fejlesztéséről is. Biztos tudomásunk van arról, hogy Ujfalu Dezső dr. főispán a napokban, budapesti tartózkodása alatt, már tárgyalta is ebben az irányban egyes miniszteriumokban és a kormány tagjainak a támogatását meg is nyerte arra, hogy a vármegyét ilyen érdekelttség összehozása esetén segíteni fogják.

H I R E K.

Vásárhelyi Janka ünneplése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi vöröskereszt-egyesület csütörtök délutáni közgyűlésének ünnepélyes színt és nemes lendületet fog kölcsönözni az a bizonynyal trappánsul megnyilatkozó meleg ováció, amelyben az egyesület a kiváló és páratlan munkájában fáradhatatlan elnöknőjét: *Vásárhelyi Jankát* óhajtja részesíteni. Aradváros társadalma, mely a háború kitörése óta figyelemmel kíséri ennek a szárnyaló gondolkodásu, esupa szívósággal teli urinőnek páratlan működését, jól tudja, hogy *Vásárhelyi Janka* az, aki humánus és közéleti tevékenységének minden ideje alatt elhárította magától a személyével kapcsolatos külön ünnepeket. Aból az alkalomból azonban, hogy a magas hely olyan megkülönböztetően ritka kitüntetéssel juttatott számára: az Erzsébet-rend első osztályát a vörös kereszt egyesület spon-tán ovációja, ünneplése elől még *Vásárhelyi Janka* sem térhet ki. A csütörtöki közgyűlésen logja ugyanis *Kintzig János* főispán átnyújtani az elnöknőnek a magas elismerést képviselő első osztályú Erzsébet-rendet. A közgyűlést csütörtök délután 4 órakor tartják meg, a város háza dísztermében.

— **A király utazása.** Bécsből jelentik: Őfelsége ma este nyolc órakor elutazott Bécsből. Kíséretében vannak *Arz Arthur* vezérkari főnök, *Lobkovitz Zdenko* herceg főhadsegéd, *Marterer* hadsegéd és *Sonta* szárnysegéd.

— **Apponyi Albert gróf és Hegedűs Loránt a bolgár királynál.** Szóciából jelentik: A bolgár király tegnap fogadta *Apponyi Albert* grótot, *Hegedűs Lorántot* és *Eltinger* igazgatót. Tiszteletükre ebédet adott a király, amelyen maga is megjelent *Boris* trónörökösrel együtt, *Radoszlawow* miniszterelnök és *Zzekow* főparancsnok kíséretében. A király magyar nyelven felköszöntötte *Apponyi Albert* grótot, mint a bolgár Vörös Kereszt magyar képviselőjét, mire *Apponyi Albert* gróf válaszolt.

— **Talaat török nagyvezér Tisza István grófról.** Bécsből jelentik: *Talaat* pasa, török nagyvezér beszélt a *Pester Lloyd* munkatársával, s elragadtatással szólott a német császárról és *Károly királyról*. Sajnálja, hogy nem tölthet hosszabb időt a magyar fővárosban és nem beszélhet behatóbban a nagy magyar államférfiúval *Tisza István* gróffal. Örül az orosz forradalom győzelmein és nem kell attól félni, hogy reakció lesz. Minden a mostani kormány bölcsességétől függ.

• — **Elhunyt képviselő.** Budapestről jelentik: *Burgján Aladár* a közsmarki kerület országgyűlési képviselője ma délután Budapesten meghalt.

— **Alispánok értekezlete a fővárosban.** A belügyminiszter táviratilag értesítette *Dálnoky-Nagy Lajos* alispánt, hogy pénteken, május 4-én délután, az Országos Közélelmezési Hivatalban közéleti és rekvirálási ügyben értekezlet lesz s azon jelenjen meg. A törvényhatóságok első tisztviselőinek értekezlete összefüggésben áll azokkal a teendővel, amelyeket az aratásig hátralevő két és fél hónap ellátásának megoldása tár elénk. Nem titok, hogy az előtünk levő hónap a legsúlyosabb feladatokat rójják mindenkire, mert jóllehet az ország készlete elegendő arra, hogy belőle mindenkinek jusson, de csak a kellő takarékoság és megfelelő beosztás biztosíthatja mindenkinek a kitaratást. Az ország lakosságától türelmet, önmegtartóztatást vár az ország és a hadviselés s ezt a hazafias magatartást mindenkinek abban a tudatban kell tanusítania, hogy ha szűkös is, de élelem van és feltétlenül jut minden embernek. Bizonyosra vehető, hogy a hátralevő hónapok élelmezésének kérdéséről fog-nak Budapesten tárgyalni.

— **Glattfelder Gyula püspök házvásárlása Aradon.** Egy éve annak, hogy *Glattfelder Gyula* dr. esanádi püspök megalapította Aradon a róm. kath. polgári leányiskolát s annak vezetését a temesvári iskolanevelőkre bízta. Az új intézet a maga első osztályával s a vele kapcsolatos zárdával a *Ferenc-tér* és *Orczy-utca* sarkán levő *Institoris-féle* házban nyert elhelyezést. Az alapító püspök most *Lakatos Ottó* dr. minorita rendfőnök ajánlatára 180.000 koronáért megvásárolta *Winkler József* szőlőbirtokosnak a *Batthyány-utca* 12. és 13. sz. a levő kettős házat a hozzátartozó telekkel együtt azal a szándékkal, hogy azt addig is, míg valamilyes nagyobb szabású építkezés lehetségessé válik, az intézet céljaira át akittatja s benne a már megnyitott polgári iskolát fejleszti tovább, de elemi iskolát is létesít, a bennlakó növendékek részére internátust is állítat. A város központjában fekvő s több, mint 1200 négy-szögöles telek, perspektívát nyit a nevelőintézet jövőjének s biztosítja annak fejlődését. *Glattfelder* püspök pedig ismét kétségtelen jelét adta Arad város közönségé és közügyei iránt való áldozatkész érdeklődésének.

— **Hósi halált halt aradi tiszt temetése.** *Eckhart Ede* és neje tudatják jó barátaikkal és ismerőseikkel, hogy hósi halált halt fiuk, *Eckhart István* tartalékos főhadnagy földi maradványait hazaszállították és május 3-án, csütörtökön délután négy órakor a róm. kath. szertartás szerint a felső-temető halottas házában beszenteltetik és a családi sírkertben örök nyugalomra helyezik.

— **Pro patria.** Az 1916. év nyarán a kárpáti harcokban hósi halált halt *Mánya Aurél* tartalékos zászlós hamvait családja hazahozta és május 3-án, csütörtök délután fél öt órakor a felső temetőben gör. kel. szertartás szerint beszentelteti és örök nyugvóhelyére kíséri.

— **Munkások ünnepe.** A munkásság május elsején ünnepélyes teljesen simán, minden rendzavarás nélkül folyt le, úgy, hogy rendőri beavatkozásra, bár az óvintézkedéseket megtették, sehol sem volt szükség. Délelőtt a városligetben ünnepeltek a munkások és délután a *Munkás Otthonba* vonultak, ahol négy órakor kezdtek meg a proletár ünnepeket, melynek során *Pártos Ferenc*, a szociáldemokrata párt központjának kiküldöttje beszédében az általános választójogot sürgette.

— **Koszorúmegváltás.** 50 koronát adományozott a *Wentzer-utcai* kórház részére, *Alexander Helly* Stuttgartból, édes atya, *Hollner Géza* elhunytával. Az összegért halás köszönetét fejezi ki a vezetőség.

— **Megbukott az angol tengerészeti miniszter.** Rotterdamból jelentik: Minden jel arra vall, hogy az angol admirális vezetésében legközelebb változás áll be. Egy erős öklü, fantasztikus férfit várnak, aki a bajból való menekülést hozza magával. A kormány valószínűleg megszünteti a hajóveszteségek közlését, nehogy ezzel is fokozza a nyugtalanságot. *Lord Carson* lemondása befejezett tény.

— **Tb. főszolgabíró.** *Baross Ferenc* dr., Aradvármegye főispánja *Antalfy Lajos* aradi járási szolgabíró *tiszteletbeli főszolgabíróvá* nevezte ki. A főispán ezzel a fiatal, rendkívül törekvő és tehetséges tisztviselő eredményes munkásságát jutalmazta meg.

— **A tengerészet új főnöke.** Bécsből jelentik: A király *Nyegován Miksa* tengernagy, flottaparancsnokot ebben az állásában való meghagyása mellett tengerészeti parancsnokká és a hadügyminiszterium tengerészeti osztályának főnökévé nevezte ki.

— **Halálozások** *Schwartz Zoltán* egyéves önkéntes néptelkölő, a cs. és kir. 23-ik gyalogezredben folyó évi április hó 23-án *Kaposváron* az orosz és román harcúterén szerzett betegség következtében, reményteljes életének 20-ik évében, a hazáért hósi halált halt. Az elhalt öccse, a folyó évi április hó 2-án Budapesten a hazájáért hósi halált halt *Schwartz Milán* egyéves önkéntes tizedes, m. kir. jószágigazgatósági számgyakornoknak. A hósi halált haltakat édes anyjuk, özv. *Schwartz Mátvásné* gyászolja.

Magyarpécskának egy régi, köztisztületben állott polgára költözött el agg korában az élők sorából, *Roth Ede* kereskedő, 48-as honvédőrmester halt meg 88 éves korában. Az elhunyt tevékeny munkásságot fejtett ki. Alapítója volt az 1860-ban alakult magyarpécskai tüzoltó-egyesületnek, amelynek élén szakszerű vezetésével az emlékeztető pécskai nagytűzvédező alkalmával felejtethetetlen érdemeket szerzett. Az egyesületnek legutóbb is tiszteletbeli főparancsnoka volt. Mint a pécskai szentegyletnek 55 éve elnöke, úgy az egyesület, mint a hitközség érdekeit sikeresen előmozdította. Temetése 3-án délelőtt 10 órakor lesz.

— **Balesetek a közúti vasuton.** A közönséget nem lehet még a saját kárán sem okulásra kényszeríteni. Hiába valók a legrettegetesebb példák, nem akar tanulni. A fővárosban a villamos balesetek, Aradon pedig a gőzvasutonál történt katasztrófák rákényszeríthetnek annak felismerésére, hogy mozgó kocsi fel szállani, vagy leszállani veszedelmes. Tegnap két baleset történt a gőzvasut sinein. Az új közlekedési eszköz beállítása óta a kisvasutak még nem okoztak balesetet, de ez csakis a szerencsés véletlennek köszönhető, mert a közönség könnyelműsége következtében megkettőzött gondosságra van szükség, hogy a nagy forgalom lebonyolítása mellett, hasonló esetek elő ne fordulhassanak. *Prohászka Juliska* 16 éves kalauzó volt az egyik, aki szerencsétlenül járt, miközben a mozgásban levő vonatról leugrott bal lábszárcsonttörést szenvedett. *Nánási László* lakatos segéd pedig a teljes sebességgel haladó vonatra akart felugrani, de leesett és a vonat egyik kereke súlyosabb horzsolást okozott a lábán. Mind a kettőt kórházba szállították.

— **Ideiglenes igazgató a női felsőkereskedelmi iskolának.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratot intézett a városhoz, melyben a kereskedelmi iskolák felügyelő-bizottságát utasította, hogy a fiú- és leány kereskedelmi iskolákat valassa el. A felügyelő-bizottság elhatározta, hogy a leányiskolát június 15-től kezdve — azaz a jövő tanévre — elválasztja a

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Nem tartják meg a stockholmi konferenciát?

Stockholm. A Szocialisták jelenti, hogy Haysmans tegnap stockholmi utjában Góteborga érkezett. Rotterdamból Svédországba egy holland személyszállító hajón, mint pineér tette meg az utat. A Szocialisták munkatársának kijelentette, hogy a nemzetközi irodának a béke kérdésében elfoglalt álláspontja az, hogy a háborút annexió nélkül kell befejezni és egy olyan békét kell teremteni, amely nemcsak ennek a háborúnak vet véget, hanem a háborút egyáltalán kiküszöböli.

Stockholm. Troelstra kijelentette a Pester Lloyd stockholmi tudósítójának, hogy nem jelent sikertelenséget a stockholmi konferencia néhány heti elhalasztása. Lépéseket tesznek, hogy a francia szocialisták többsége is részt vehessen a konferencián. A magyar szocialisták — mondotta — a háború alatt kitűnően viselkedtek s nagy szerep vár rájuk a meg-egyezés munkájánál.

Hága. Ugy tudják, hogy a stockholmi konferencia sikertelen lesz, úgy, hogy valószínűleg egyáltalában nem

is tartják meg. Az orosz szocialisták nem mennek Stockholmba és ezért az osztrákok, magyarok és németek teljesen céltalannak tartják a részvételt. Minden jel arra vall, hogy az angol kormány nem engedi meg a szocialisták elutazását.

Zürich. Bonnar Law kijelentette, hogy Lloyd George hirtelen Franciaországba utazott. A párisi tanácskozás igen nagy fontosságú kérdésekben dönt.

Hága. A Morning Post értesülése szerint az alsó Ház legközelebbi ülésén az Uniópárt interpellációt terjeszt elő a szaloniki-i hadsereg passzivitása miatt. Dillon ir képviselő azt fogja kérdezni, igaz-e, hogy a szaloniki hadsereg a német tengeralattjárók által blokáva van.

Basel. Lloyd George az alsóház összehívása után nyomban nyilatkozni fog a béke lehetőségéről.

fü kereskedelmétől és vezetésével Capdebo Lajos dr. címzetes igazgatót bizza meg. Természetesen csak ideiglenes minőségben addig, amíg az olasz fogságban levő igazgató, Kepes Armin hazatér.

— **Eljegyzés.** Berkes Imre Arad, eljegyezte Dr. Böhm Vilmos banya főorvos leányát, Margitot Brádon. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A gazdag vénkisasszony sorsa.** Nagyváradról jelentik: Nagyvárad lakásában igen elvonultan élt Bajó Anna, igen előkelő családbeli vénkisasszony. Nemrég meghalt nővére, de a halálesetet a vénleány eltitkolta és meghalt nővére mellé feküdt. Gyászolta őt. Négy nap múlva a rendőrség a hullaszagra felfedezte az esetet és az elhalt nőt eltemettette. Azóta a vénleányt nagyon ritkán látták. Napokig nem mozdult ki lakásából. Mostis legutóbb hosszabb időn keresztül nem mutatkozott és ma egyik lakója be akart menni hozzá, de a lakás ajtója zárva volt. Többen feltörték és ott találták a szobájának padlóján Bajó Anna holttestét, a patkányok szaladgáltak rajta. Napokkal ezelőtt szívizéhihűdés következtében meghalt és a lakásban lévő patkányok fejét csaknem teljesen elrágta. A lakásban mintegy százezer korona értéket talált meg a rendőrség.

— **Birtokosere.** Az aradi Autonom Ortodox Izméleti Hitközség eladta a Háltér 2. sz. házat 14000 koronáért Herbstein Józsefnének. — Trutz Béla eladta az Urbán Iván-utca 38. sz. házat 5300 koronáért Erdős Ignácnak. — Kiss Gyula eladta a Varjassy Lajos-utca 224. sz. házat 7850 koronáért Ékes József és nejeének. — Ifj. Bogsán Károly átruházta a Török Ignác-utca 3. sz. házat özv. Bogsán Károlyné Klukovits Évára. — Boros Géza és neje eladták a Purgly Lajosné-utca 26. sz. házat 7200 koronáért Szabó Dávid és nejeének. — Özv. Morschl Györgyné eladta a Kossuth-utca 51. sz. házat 6000 koronáért Niesz Apolontának. — Czákó István és neje eladták a György-utca 3b. sz. házat 10000 koronáért Takács János és nejeének. — Nemezovszki József és neje eladták a Varjassy Lajos-utca 216. sz. házat 14400 koronáért Bencze József nejeének.

— **Hat hónapi börtön a primaballerinának.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Sebess Tesza az Operaház volt primaballerinája, aki mint ismeretes, szállodában randevun egy kereskedőtől több ezer koronát ellopott, a bíróság elé került és a törvényszék két évi börtönre ítélte. A tábla az ítéletet megváltoztatta és

három hónapi fogházat szabott ki, míg most a Kuria foglalkozott a szerencsétlen sorosa tévedt nő bűntényével és büntetését hat hónapi börtönre változtatta.

— **Vigjáték-műsor az Apollóban.** Az Apollószínház nézőtere ma harsogott a jókedvtől és a nevetéstől. Az új műsor keretében több ötletes, mulattató vigjáték került bemutatásra s ez teremtett kedélyes hangulatot az Apolló publikumában. Szellemesebből-szellemesebb ötletek, a helyzetkomikum rendkívül ügyes kihasználása s a nagystílusú színészek pompás játéka jellemzi a bemutatott filmet. A férj helyettes című három felvonásos vigjáték az igazi tiszta humor talajára van építve és eredeti fordulataival, sok helyütt bájos jeleneteivel a publikum teljes érdeklődését tudja kiváltani. Teljes siker koronázta a rövidebb lélekzetű vigjátékok bemutatását is. Van a műsornak egy drámai filme is: A kulisszák mögött, amely mély érzésekben szántó történetet hoz elénk. A nagyszerű új műsor még csütörtökön kerül vetítésre.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi Patrons-egyesület segélyezésére Oravetz Miklós 2 köbm. s Mairovitz Mór és fia-eggy Máriaradnáról fél vagon tüzelőt adományozott. Az aradi Anyavédő-egyesület segélyezésére N. N. 25 kgr. kristály cukrot, Alexievits Mici 5 drb. meleg reklit, 1 drb. horgolt reklit és egy drb. főkötőt, Dein Paula 20, Szalay Antalné 50, Lüneberg Károlyné 10, Hegyi Albert elhalt neje emlékére 200, Reiber Emilné 20, Hajós Arpádné 50, özv. Nikolics Péterné 50, Hoffmann Antalné 50, Hofmann Mici és Böske 25—25, a „Zita” alapra Barth Lajos 20, dr. Páris Lajosné 20, dr. Varjassy Lajosné 50, az aradi konv. minorita rendház 600, Szendrey Mihály 1613, dr. Barbur Demeterné 20, Popescu Jánosné 20, Pál Gyuláné 10, dr. Angel István 10, dr. Borsos Béláné 20, Bánkúti uradalmi eselődéség műkedvelői 261 kor. 42 fillér és Fránkl S. József 100 koronát adományozott. A nagybecsű adományért ez uton köszönetet mond az aradi Anyavédő-egyesület nevében Kintzig Jánosné elnök.

Az aradi Fehér Kereszt gyermekvédő-egyesület által fenntartott eszesemőrendelő intézet és tápkonyha segélyezésére Oravetz Miklós 2 köbm. s Mairovitz Mór és fia máriaradnai-égy 10 köbm. tüzelőt adományozott. A nagybecsű adományért ez uton köszönetet mond dr. Leitner Ernő h. elnök, Ketter Lajos ügyv. főtitkár.

— **Helybéli és vidéki viszonyok részere tábori dobozok, levelező-lapok, csomagoló- és levelepapírosok, papírzacsok, képes levelező-lapok, papírszalvéták, noteszek stb. legolcsóbban Kerpel László papírnagykereskedésében**

— **Cukor kiosztás.** Felhívom a hatósági élelmiszerrel foglalkozó kereskedőket, hogy a cukor utalvány kiállítására előjából az I., II., III., IV. és V. kerülethez tartozó kereskedők csütörtök délelőtt, a VI., VII., VIII., IX., X., XI. és XII. kerülethez tartozó kereskedők pedig pénteken délelőtt a közlelmiszeri hivatalban jelentkezzenek. A cukor igazolványok 9. és 10. számú szabvány váltható be a kereskedők által, s egy adag 20 dekában s annak kicsinybeni eladási ára a süveg és kristály cukornál 30 fillérben, a kocka és dara cukornál 32 fillérben állapítatik meg. A közlelmiszeri hivatal vezetője.

— **Robbanás egy munitógyárban.** Kölnből jelentik: Tegnap délután egy munkásasszony vigyázatlansága következtében a taidorfői robbanóhüvely gyárban robbanás történt, melynek következtében több mint harminc munkásnő megsebesült. Az üzem a gyárban zavartalanul folyik tovább.

Az Aradi Közlöny

előfizetési árai helyben és vidéken:

Egész évre 36 korona.

Negyed évre 9 korona.

Egy óra 3 korona.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **A Pénzügyi Központ közgyűlése.** A Pénzügyi Központ tegnap tartotta első rendes évi közgyűlését Schmidt József v. b. t. t. elnökletével. A közgyűlésen 6237 üzlettrésszel 448 intézet volt képviselve. Az elnök megnyitó beszédében kiemelte, hogy az igazgatóság munkájában két főirányt tartott szem előtt: került minden olyan vállalkozást, ami által a kötelekbe tartozó intézetnek üzleti versenyt támaszthatott volna. Ellenkezőleg, már elbavett vállalkozásoktól is visszavonult, ha azt tapasztalta, hogy azok végzéséhez más istézet sikert ígérőleg fogott. Másfelől minden csak némi fontossággal bíró kérdés eldöntésénél az erre különösen hivatott választmány, sőt, ha erre időt és módot talált, az egyes kérdéseknél érdekelt intézetek véleményét is kikérte. Tette ezt azért, hogy az intézetek a Központot magukénak tekintsék, ahova megnyugvással és a siker reményével fordulhatnak. Az élénk tesszéssel fogadott megnyitó beszéd és több felszólalás után a közgyűlés az igazgatóság jelentését és zárszámadásait egyhangúlag elfogadta, a felmentvényeket megadta és György Endre indítványára az elnöknek, az igazgatóságnak és az ügyvezető igazgatónak egyhangúlag köszönetet szavazott. Ezután a felügyelőbizottság tagjaivá megválasztottak: Burger Miksa, Fejér Gábor, Fábri Samu (uj), Popper Akos dr., Radó Béla, Weisz József, Weismayer Oszkár, Grünbaum Soma és Tyrnauer Samu. Végül a közgyűlés huszonnyolc intézetnek új tagként való felvételét határozta el, úgy, hogy az intézet tagjainak száma 1319-re emelkedett. A közgyűlést megelőzőleg a Pénzügyi Központ választmánya tartott ülést, melyen az általunk már jelzett moratóriális tévedéseket vitatják meg. A vitában Ullmann Adolf, Walder Gyula, báró Madarassy-Beek Marcell dr., Horvát Lipót dr. és még sokan mások vettek részt.

— **Halasztás az adóvallomásra.** A pénzügyminiszter tegnap rendeletileg értesítette a nagyváradai pénzügyigazgatóságot, hogy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójára vonatkozó vallomásokat még május hónapban is elfogadhatja.

MOZGOKEP SZÍNHÁZ.

* **A nagy végzet.** (Mária Carmi kép az Urániában.) Az Urániában ismét egy Carmi-kép aratott nagy sikert. A „Nagy végzet” című négy felvonásos dráma újból tág teret nyitott arra, hogy ez a ritka tehetségű filmművész idegenreható játékanak teljességét adhassa. Izzó szenvedély uralja az érdekes eseményt mindvégig. A darab arról szól, hogy

FOG- tömések, aranyból, platína, arany és ezüst, amalgamból és a fog szájával azonos szerkezetűk. ::

FOG- koronák, hídak, egész fogsorok számpedias nátrú aranyból, platínából vagy norellanból. ::

FOG- fogok elővételese, fogak fehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönbön Amerikában a legkiválóbb fogtechnikusoknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy a természet a mai fogtechnikai eszközökkel nem tudná megalkotni a legkiválóbb fogtechnikai műszereket, ezért felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárati Eötvös-utca 17. Telefon 757. szám.

egy fiatal leányt, akit már a menyasszonyi kötelek fűz egy fiatalemberhez, mielőtt csábitja el a helységbe érkező uralkodó herceg. Egyetlen csók tűzébe válik anyává, hogy rövid időn belül másnak legyen a felesége. Az asszonya első idejétől kezdve súlyosan nehezedik rá a mult titka, s különösen éri a visszas helyzet kegyetlenségét, amikor először tartja karjai között újszülött gyermekét. Mária Carmi az örök érzések és a nőesség szent ideáljának igazi művésznője ebben a képben sem tagadja meg tudását és érzését. Tökéletes, nemes és nagyarányu alakítás, mellyel mintegy magához bilincseli a nézőknek nemcsak figyelmét, de érzését is. „A halálkaszó”, magyar filmszenzáció, legkiválóbb az Úrnőben.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Arad, 1917. évi május hó 3-án, csütörtökön:
Az arany fécén.
Operette.

Kezdés 7 órákor.

Budaynésky Sndre (Arany fécén)
Stauber József.

ARADI KÖZLÖNY

1917. évi május hó 1-től új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny”-re.

Előfizetési árak

helyben és vidéken:

Egész évre	36 K.
Fél évre	18 "
Negyed évre	9 kor.
Egy hóra	3 "

Tessék mutatványsszámot kérni.

NYILTÉR.

(Az ezen rovart alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget)

Ötvenhét év

óta fennálló fizetlem

Andrássy-tér 22. szám alá (Polgári Takarékpénztár épületébe) helyeztem át.

Münz I.

uri divat üzlet. 2835

Mánya Demeter és neje szül. Méhes Szabina mint a mérhetetlen fájdalomtól megtört szülők egy a maguk, valamint az alulirottak, nemkülönbön számos rokon, ismerős és jóbarátok nevében is tudatják, hogy drága jó gyermekük, a felejthetetlen testvér, sógor, szeretett keresztfiú, rokon, jóbarát és bajtárs

Mánya Aurél

2. os. és 33. gyalogezred tartalékos zászlósa, a kis ezüst vitézségi érem tulajdonosa, a magyar vértel áztatott Kárpátokban Havasalja község mellett 1916. évi augusztus hó 21-én midőn szakaszát az oroszok ellen rohamra vezette, reményteljes életének 27-ik tavaszán hősi halált halt. Földi maradványa Havasalja községben lett bajtársai által az anyaföldnek átadva. Minden nemesért és szépért dobogó szívét járta át az ellenéges golyó.

Munkás életének virágjában, a hazaszereget, hűség és kötelességtudás lelkesítő példája hívta a haza védelmére; a hol a Mindenható, ki a csaták sorát irányítja s kinek akarata kifürkészhetetlen, szólította őt trónjának zsámolyához. Messze távozott tőlünk a Vigasztaló, aki megvigasztalná a mi lelkünket.

Szeretett halottunk földi maradványait haza hozattuk és folyó hó 3-án délután fél 5 órákor fogjuk a felső temető halottas csarnokából a gör. keleti román anyaszentegyház szerint történet gyászszertartás után, családi sírkertünkben örök nyugalomra helyeztetni.

Emlékét lelkünk mélyén szeretettel fogjuk megőrizni és adjen az Isten örök megnyugvást testének a földben és megdicsőülést az égben, a dicsőség mezején elszállt lelkének!

Arad, 1917. május hó 2-án.

Itj. Manya Demeter, testvére. Itj. Manya Demeterné assz. Rothen Aranka sógorinje. Özv. Szilagyi Péterné assz. Manya Mária, Manya Mihály és neje szül. Morár Anna, Rottár Pál és neje szül. Manya Szaveita, Manya Katica, Zsulán János és neje assz. Méhes Dominika, Talamon Ferenc és neje assz. Méhes Katica, nagybátyjai és nagynőjei. Mészere Elek és neje assz. Mihályos Holén, keresztapjuk. Manya Flóra, Manya Gusztáv és neje, Manya Mária és férje, Manya Péter, Manya Mihály, Manya Tótor, Manya Demeter, Barna János, Barna Mihály, Zsulán Emilia, Zsulán Kornél, Zsulán Liviusz, Talamon Manóka, unokatestvérel.

Kézsmáry utca „Gondviselő” temetőnél vállalat, Arad. Deák Ferenc utca 5. szám. Telefon 885. sz. 2876

SZERKESZTOI UZENETEK.

H. D. Olasz front. Kérésüket legnagyobb sajnálatunkra nem teljesíthetjük. Az új nagy címer teljes leírása ugyanis olyan részletes, hogy azt sem magánlevélben, sem szerkesztői üzenetben nem juttathatjuk el Önökhöz. Szerkesztői üzenetben azért nem közölhetjük, mert nincs rá megfelelő helyünk, ilyen tanulmány-számba menő leírást pedig magánlevélben azért nem adhatunk, mert nem rendelkezünk kellő idővel. Annak idején megjelent a hivatalos leírás és az a könyvkereskedésekben meg is kapható.

A. F. Kudsir. A 7900. számú honvédelmi miniszteri rendelet értelmében április 20-ától fogva tényleg nem lehet új felmentésért, vagy felmentés meghosszabbításáért folyamodni. Akinek folyó hó 31-én lejár a felmentése, annak nem kell kérni a meghosszabbítást, mert felmentése a revíziós rendelet teljes végrehajtásáig meghosszabbodik. Felmentési okmányát mutassa be a községi elöljáróságnak és ott rá fogják vezetni, hogy folyó hó 31-én lejáró felmentése a 4100. számú honvédelmi miniszteri rendelet tizenegyedik fejezete értelmében meghosszabbított.

P. J.-né Nagylak. Hasonló kérdésekre csak előfizetőknek válaszolunk.

Tiszta, jó minőségű

házi szappan

nagyobb mennyiségben megvételre keresetlik.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

Is három nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatát által. Keszélése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyerünk a Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájrüregt deszficiálja, utólsógen kellemes. Ára egy porcelán-szelencének 80 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy szaktára:

HAJOS ÁRPÁD

Gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megvehással szemben.)

A szépségápolás titka a felhasznált szepítőszeres helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitünő Serail arc-szepítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arc=enőcse. Kis tégely 1.50 kor. Nagy tégely 2.50 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fillér.

Rozsnyay Serail Arcopora. Lehetőleg finomságu. Crém, fehér, rózsás és testápoló. Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin du bat, orgona, piros rózsás, Serail. Uvege 1 kor. 50 fillér.

Kapnató a készítőnél

Rozsnyay Mátyás gyógy-szertárában Arad, Szabadság-tér.

Szőlő- oltványokat

amerikai sima és gyökere vesszőket különféle fajokban fajtisztaságáért jótanácsait legújabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

szőlőkültőmenny első szőlőoltvány telep.

Tulajdonos: 2219

ASPARI FRIGYES,
Medgyes (Nagyküllő mezei.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

18—1917. tkv. sz.

Árverési hirdetés kiadványa.

A borosjenői kir. jbiróság mint civil hatóság közhírré teszi, mi-
kerint a Kisbirtokosok Orsz. Föld-
iteint. budapesti cég végrehaj-
tónak, öreg Szakács Danielné
kiss Eszter végrehajtást szenvedett
elleni 168 kor. 32 fillér tőke s
ár. iránti végrehajtási ügyében
az árverést elrendelte, minek foly-
án az aradi kir. tiszék és a bjenői
kir. jbiróság területén fekvő és az
ijárvosi 80. sz. tjkvben A. I. 1—2.
sor. 354/254—256. és 355/254—256.
arsz. s. ingatlanok 3200 korona
kiváltási árban 1917. évi május
23. napjának d. e. 11 órája
Ujarkos községében megar-
tandó nyilvános árverésen a követ-
kező feltételek mellett fog el-
adatni.

Árverezni kívánók tartoznak
az ingatlan kiváltási árának 10% át
vagyis 320 koronát bánatpénz-
ként készpénzben vagy óva-
dekképes értékpapirokban letenni,
a bánatpénzül letett értékpapir-
kat tartozik vevő az árverés jogerőre

emelkedésétől számított 80 nap
alatt az ingatlan becsérének 10% át
készpénzzel kicserélni, minak e-
mulasztása s 10-12 pont jogkövet-
kezmenyeit vonja maga után.

Borosjenő. 1917. március 15-én.

Székely, s. k.
kir. jbiró.

2-24

300 darab

talpasi uradalmi mangolica faj
prima

malac eladó.

Felérés is megvehető.

Értekezni lehet Bienenstock Lipót-
nal, Osermon. Telefon 9. 2790

Felter Teréz kozmetikai intézete Forray-utca 4. szám.

Legmodernebb szépségápolás. Szep-
lős, majmintos, mizesseres, pattanásos
arcot azeppó, ráncos, öregedő arcot
simavá tesz. Szemölcsöt, hajszála-
kat fájda om nélkül végleg eltávo-
ltat. Vörös orr s kékkeselés, arc-
bőrhámisítás. Arcmasszage jutá-
nyos bériatban. **Hajmosás, on-
dolítás, hajfestés Henna
festékekkel, manicúr.** Szerk-
széküldése vidékre is. 521

Felter Teréz,
Arad, Forray-utca 4. szám, I. em.

pénzül el nem fogadható. Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabály-
talanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem
írt, javított, vagy vakart s.övegű, pecsételt le nem zárt, sértett bo-
ritékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag vagy
esetleg táviratilag tett és olyan ajánlatok, melyekre nézve az aláírt
bánatpénz előlegesen le nem tételt, figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való te-
kintet nélkül szabadon történik.

Arad, 1917. évi április hó 19-én.

Jast, üzletvezető,

(Utányomást nem díjazunk.)

Alvácza Kénes Hőgyógyfürdő

Arad- és Hunyadmegye határán

megnyilt.

A fürdő 18—38°C hőmérsékletű termé-
szetes kénes és szénsavas hévízzel

csodás eredménnyel gyógyítanak: csúzt,
kőszoényt, reumát, ischiást, csontszut, lobo-
sodást, benuást és különböző női bajokat.

A nagy árnyas parkban épült pavil-
ionokban tiszta, száraz szobák kap-
hatók, melyek ára havi 40—60 ko-
rona között változik.

Állandó fürdőorvos. Meleg uszoda.
Tennisz és tekepályák. Gyönyörű
kiránduló helyek. Kitűnő, ózondus
levegő.

Közvetlen vasuti állomás. Posta.
Sebesült, vagy beteg katonáknak a
szoba- és fürdőárakból 30% kedvez-
mény. Prospektussal és egyéb fel-
világosítással készséggel szolgál.

BERKOVITS, fürdőtulajdonos.

Magyar királyi államvasutak üzletvezetősége Arad.

15408—1917. I. szám.

Versenyfárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános
írásbeli versenyfárgyalást hirdet a Belényes állomáson lévő pályaven-
dülő bérletére. A bérlet 1917. évi június hó 1-ével kezdődik és tart
5 éven át, vagyis 1922. évi május hó 31-ig.

A pályázati feltételek a magyar királyi államvasutak aradi üzlet-
vezetősége általános osztályában (I. oszt.) a hivatalos órák alatt dél-
előtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli meg-
keresés mellett a megfelelő bérletjegyek előzetes megküldése után
királyi postán is megkapathatók.

Az ajánlatot és mellékleteit 1 koronás okmánybíróséggel ellátva,
lepecsételt borítékban a következő felirattal: „Ajánlat a 15408—1917.
számú Versenyfárgyalási hirdetés alapján a Magyar Királyi Állam-
vasutak Belényes állomáson lévő pályavendülő bérletére” kell be-
nyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1917. május hó
19-én déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános osztálya (I. oszt-
ály) főnököhez (üzletvezetőségi palota, Vilmos császár tér 3. szám,
I. emelet, 25. ajtó)

Az ajánlatok a benyújtásra kiküldött határidő leteltével a ma-
gyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában azon-
nal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők vagy azok igazolt
képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1917. évi má-
jus hó 18-án déli 12 óráig a pályázónak 200, azaz Kétszáz korona
bánatpénzt a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének
gyűjteményében, hivatkozással a hirdett versenyfárgyalás szá-
mára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirok-
ban letenni, mely bánatpénz esetleg postai úton is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítat-
nak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azok a felek, akik a postai kasszákban a postai forgalmában
bent vannak, a bánatpénzt a postai kasszákban is letéte-
zhetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megőrzése me-
gengedélyezett, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bánatpénzt
az ajánlatban csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bánat

Fagydagánatok

elmulasztására,
lagyvizketeg-
ség biztos meg-

szüntetésére legjobb
szer a

FRIGIN.

Ara ecsettel és uta-
sítással 1 korona.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is 3 nap alatt
mindenki
megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. — Kezelése igen egyszerű, nem
piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázzon kell az ANAGALLIN szóra.
Ara használati utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

küldetésére a legkisebben és teljesen csak a „Phenol-
sav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a
petéit is kiertja. Ara 1 üvegnek 1 korona.

Legjobb fekete hajfestő

a „Melogen”. Egy pár
perc alatt bármely haját,
vagy bajuszt a legzsebb

állandó fekete szíre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni.
Ara 2 korona 40 fillér.

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél

Hajós Árpád

gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Kórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számoljuk.
Minden szó hirdetéséért 3 fillér. Vas- tagabb betűkkel 16 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
A legkebbe hirdetés ára 1 korona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig ve- zünk fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

"Szorgalmas" jellegre levél van a kiadóban. 2891

Szerpernek ment I. H. B. N. 2890

Oktatás.

Keresek, szakoktatás.
(4 havi magánintézmény felnevelés részé- re.) Könyvelés, gép- és gyorsírás, levele- zés, számtan. Nappali és esti tanfolyam. Díjtalan állásbiztosítás. Beiratkozások a 2. nyári tanfolyamra Lázár Vilmos-utca 2. szám. 2856

Alkalmazást keres.

Gyakorlott pénztárnok
hasznos elárulástól alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 2859

Ügyes háziállat
házakhoz ajánlkozok jutányos díjazásért. Cím Thalmeier, Deák Ferenc-utca 36., B. udvar. 2836

Alkalmazást nyer.

Cipész munkásokat
keres az Aradi és csanádi egyesült vas- utak cipész műhelye azonnali belépésre. Jelentkezés helye: Wesselényi utca 1. sz. alatti cipészműhely. 1300

Fiatal segédet
keres azonnalra Ehrenfeld Ignác fűszer- nagykereskedő Arad, Boros Benit-ter. 2857

Kereseteknek
oly egyének, kiknek gazdasági gyakor- latuk van és lehetőleg repáratvitelnél vagy átadással közreműködtek. Ajánlatokat **Csongrád Nagybeszterek** címre kérik. 2828

Ügyes házmesterpár
felvétetik Szabadság-ter 17., II. em. 2828

Pénztárnoknő,
ki románul jól beszél, felvétetik a Ferenc- téri Wajdits gyógyszerárban. 2837

"Hungaria" Kávéházban
mindenes azonnali belépésre kerestetik. Férfi előnyben részesül. Jelentkezni lehet délután 10-12 között. 2818

Ügyes kintülő lány
mielőbbi belépésre keres Hansu drogá- ria. 2871

Kintülő lányt
jó fizetéssel felvevő Minerva könyvkeres- kedés Dobó-u. 1. 2869

Bejárónő
fiatalabb koru, jó fizetéssel felvétetik, je- lentkezni lehet a várba vezető hid előtti földszintes villában, délután 5 és 6 óra között. 2811

Nyomdász-tanulóknak
felvétetik két fő, kik a 14. évet betöltöt- tek és legalább 6 osztályt végeztek. Bő- vebbet a kiadóhivatalban.

Ingatlan.

Bathány-utca
egy magánház szabad kézből eladó. Cím a kiadóban. 2880

Eladó
Aradon, a belvárosban egy adómentes, modern bérház. Bővebbet a kiadóhiva- talban. 2854

Variassy Lajos-u. 189. szám
ház, berendezett bútorhelyiséggel, 6 lakás- sal és nagy telkkel, eladó. 2827

Sarokház
vendéglő és szatócsüzlettel, forgalmas út- vonalon, teherrel, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 2856

Bathány-utca
5. számú sarokház elköltözés miatt eladó. Bővebbet ajtó 4. 2840

30 hold
egy tagból álló jó termőföld Temesszékas bányában a vasútállomástól kb. 10 km. távolságban, mezőgazdasági épületek nél- kéül, előnyös árban, esetleg kellemes ki- rezési feltételek mellett természetesen együtt, szabadkézből eladó. Bővebbet Friedrich Testvérek gépgyárban, Temesvár. 2704

Eladó
az arad-temesvár-bóka vasútvonalon fekvő 250-300 hold szántóföld 250 öszi, 50 hold tavaszi vetéssel, tanyaépülettel, min- denféle gazdasági eszközökkel 16 ló, 30 szarvasmarhával együtt. Bővebbet Mária, Szeged Szent István-ter. 2752

Szomszág-ter közelében
400 föl belvelekkel 2 utcára szülő nagy ház, több lakással, 6 lóra való istállósával és 16-17 kocsióra való padozott és fedett színekkel, eladó. Bővebbet Kalvin János- utcai gyógyszerárban. Ugyanotti házmes- ter felvétetik. 2833

Üzletek.

40 év óta fennálló
jómenetű italmérés betegség miatt el- adó, esetleg a helység kiadó. Deák Fe- renc-u. 42. Értekezni ugyanott. 2832

Lakást keres.

2-3 szobás
lakást főútszobával keresek. Köves járá- s-ú, Arad. 2812

4 szobás
modern lakást augusztus 1-re keresek. Maresch, Bathány-u. 12. 2826

Kiadó lakás.

3 szobás
modern lakás, összes mellékkeliségekkel, azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 2833

Egy szob
utcai szobás lakás, minden hozzátartó- val, május 15-re kiadó. Hajó-utca 5/a. 2851

Hastulajdosok b. figyelmébe!
A házbérnyeged alkalmával lakások be- jelentését díjtalanul elfogadja a Lakás- nyilvántartási Iroda, Deák Ferenc-utca 8. Díjazás csak bérbeadás esetén. 1961

Gyerekek
a piacférti villamos megálló köz- vetlen közelében egy új lakás, 4 szoba, tágas mellékkeliségekkel azonnali el- csón kiadó Pásztortelepen. 2808

Gyógyaszat.

Tyukszem
és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szor, Hehs gyógyszerész tyukszem- tapasza. A legmeggröszöttebb tyukszem a tapasz párnái használata után leválnak, a gyötrő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad. 12

Vétel és eladás.

Vessék pénz, ösödület
bármilyet (használat és nem törött) 30 filleret drábját, vidékről utánvétellel minden bejelentés nélkül Krausz Henrikne, Arad, Bocskai-ter 5. sz. 2873

Ritka betyegyekből
új nagy választék érkezett Deák Béla könyv- és papírkereskedésbe, Forray- utca. Telefon 902. sz. 871

Szekek,
gramofon, írósztól és egy szép tavaszi kosztüm eladó. Thököly-ter 3/a., földsz., megtekinthető delelőt. 2815

Eladó
egy légyomású szőlőpermetező és két "Vermorel" kénporosó. Vágóhid-utca 30. szám. 2618

Jókarban levő
használt zongora megvételre kerestetik. Hermle József, Pankota. 2819

Zongoraeladó
eladó. Orczy-utca 25. 2821

Gyermekkocsi,
hátszoba lámpa, egy pár 27-es gyermek- cipő eladó. Cím a kiadóban. 2830

Eladó
jókarban levő szabadonfutó kerékpár. Thököly Imre-u. 4. 2829

8-ee esőplögarnitúra
jó állapotban, minden elfogadható árban sürgősen eladó. Cím a kiadóban. 2852

Motorbicikli
jutányos áron eladó Konez építésznel, Opécskán. 2839

Barcimiféss
elleni szer, "Tikin" kapható egyedül Wajdits gyógyszerárban, Ferenc-ter. 2847

Eladó
Urmiklakán, Fő-ut 13. szám alatt 5 drb nagy vas spalettábla. 2853

Legjobb arckrém
az "Anny" arckrém, fehér és rózsaszin- ben. Egy tévely ára Kor. 2-50 és 3-50. Egyedül kapható Wajdits gyógyszerár- ban, Ferenc-ter. 2841

Új buterittel!
vétel és eladás, hitelképes egyéneknek részletes kölcsönképpen adók készpénz- fizetési árhozon. — ebédli, háló és nap- palli szoba berendezés, fa- és vasbutorok nagy választékban kaphatók. Állandó butor- klávitás Garai Károly buitorpaleteben Aradon, Avasztai Sándor-utca 5. sz. Telefon 778. Kérem a szemre figyelni. 2791

Remek szép
női gallér udvarosok érkeztek. Tanuló lány vagy flu fizetéssel felvétetik Hoff- mann Sándornál, Andrássy-ter 20 2558

Nyerges 16,
tűzér önkéntes lakóházban halovagolva el- adó. Karolina-u. 8. 2759

Gép szírnák
30-70 számig vizsonteladónak is. Jutá- nyos áron kapható. Marosparti áruház, Forray utca. 2861

Bokanypajta
deszka oldalalú, 18 szakaszos, teljes fel- szereléssel (szerszám fák, kukák, zsinag) valamint kerítés házak épülettel, aittól és ablak eladók. Cím a kiadóhivatal- ban. 2807

Egy keresmaberendezés
eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2789

"Érdekes Útazás"
1916-os teljes évfolyam, 6 sor szép koral- gyöny, szines himző pamut, fehér száda ruha, himzett blúz, waffenróknak való u- posztó és osáki, lánygyermek ruha és kabát eladó. Brzsebet-körut 18., I. em., ajtó 6. (az Ipartestület mellett sarok.) 2810

Megvételre keresek
egy jókarban levő háztartási jégszek- renyt. Altmann Ede, Wesselényi-utca 48. szám. 2813

Vessék
koronázási bélyegeket és egész gyűjte- menyeket. Könyvtárakat és egyes köny- vekeket. Kerpel könyvkereskedés. 901

Tégla
jóménőségben, nagy és kis mennyiségben, jutányos árban kapható. Jiraszek Iroda, telefon 1097., vagy Lázár Iroda, Haasz- inger u. 5., telefon 747. 2761

Használt ólom
megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadó- hivatalban. 7892

A drága vanília
teljesen pótolja a pompás zamatu Vanil- lon, egy zacskó ára 14 fillér. Cukrárszok- nak, vendéglősöknek nélkülözhetetlen. Föld- es gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Különféle.

Küles
több egy csomóba kötve, elveszett Part- utca és az Alomás között. Szives meg- találót kérem, Erdélyi-ut 1. szám alatt, tíz korona jutalom ellenében, adja le. 2317

Zongora bérbeadó
uri házhoz. Cím a kiadóban. 2823

Dr. Schalkovszky
kábizadás elleni szere, biztos, kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hehs gyógyszerárban.

Kiadó.
József főherceg-ut 22. sz. alatt 2 ucai és 2 udvari szobából álló helyiség irodá- nak 1. év augusztus 1-től kiadó. Bővebbet az Aradi és csanádi egyesült vasutat Magánüzemelnak központi felügyelőség- nél. 1868

Cuba pörkölt darált

kávé-keverék malátával

kapható

Book Testvéreknél

Arad, Teleky-utca 20. sz. 2855

Írógép szalagok

az összes rendszerű írógépek- hez, kitünő minőségben, egyen- ként és tucatonként legolcsóbban kaphatók

Bodnár József

írógép szaküzletében
Arad, Salacz-utca 3. szám.
Szakszerű javítóműhely.
Telefon 11-41. 2555

Házadások,

valamint kisebb és nagyobb birte- kok eladását, parcellázását köz- vetíteni vállalok. Az ország min- den részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérházak. Ajánlatokat, megbízás- kat kér

Halmi József

adásvételi közvetítő iroda.
Lakás: Deák Ferenc-u. 5.
Telefon 726. 2369

Földbirtokosoknak	
35 évre	7% annuitás teljes árfo- lyam,
50 évre	6% annuitás teljes árfo- lyam,
50 évre	6-6% annuitás 99% ár- folyam
66 évre	4-85 annuitás 95% ár- folyam
66 évre	5-66 annuitás 99% ár- folyam mellett, továbbá
aradi és békéscsabai házakra	
50 évre 6% annuitás 98% ár- folyam mellett förtészteses köl- csönöket folyosított a parcellá- zásokat vállal a	
Budapesti Kölcsönkövetítő és Parcellázó Beszvénytársaság	
Budapest, VIII., Konyérmező-u. 6. Aradi megbízottunk: Bonyhádi József ur, Kapa-u. 47., d. u. 2-1-ig.	